Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראָשען

היינט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 63 | Łódź, Niedziela, 15 marca 1931 r. | ניינטער יאהרגאנג | לאדז, זונטאג, כ״ז אדר תרצ״א | № 63

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224=71

נאך קורצע שווערע ליידען איז געשטארבען איז עלטער פון 63 יאהר אונזער טייערע און אונפערגעסליכע מוטער, שוויגער-מוטער, גרויסמוטער, שוועסטער און טאַנטע

נ. ע. שיינדעל אשת ר׳ מענדל ז״ל אולינאווער

(בת ר׳ יהושיע גערזאָן ז״ל)

די לויה קומט פאר היינט, זונטאג, דעם 15=טען מערץ 1931, 12 אזייגער בייטאג פון טרויער=הויז, גלובנא 9, וועגען וואס עס טיילען מיט איז גרוים צער

ד׳ טיפטרויערנדע הינטערבליבענע.

1764

Z intencji zaślubin koleżanki mojej

p. ROZI ORBACHÓWNY

z p. IZRAELEM KUTNEREM

życzę wiele szczęścia i różowej przyszłości

Marysia Wilczkówna

א הערצליכען מזל-טוב ווינשען מיר

ה׳ פסח ערליכמאַן און פרוי

צו דער פערלאָבונג פון זייער ליבע טאָכטער

פאלא מיט ה׳ פ. ראזענצווייג

און דעם יונגען פאָר ווינשען מיר אַ גליקליכע צוקונפט.

געברידער שטשיצקי, לאָדז

צו דער פערלאָבונג פון

ה׳ מאקס יאקובאוויטש

מיט פרל. לאלא ביאַלאגורסקא

ווינשען מיר אַ הארציגען מזל-טוב און אַ גליקליכע צוקונפט.

די ווערקשטעל-מיטאַרבייטער

פון סענדאש, פעפער-גאַס 24.

JASNIEJ SŁONCA

עכט נור אין אריגינעלע שאכטעל

בעמערקונג! זאפראווע אויף דער וואג ארבייטען מיר נישט.

ווארפט זאלכע אב

אלס פאלשע סחורה

אכטונג,

שטעפּער=מייסטער!

היינט, זונטאג, ד. 15. מערץ, 7 אַ זייגער אָוועגד קומט פאָר אין לאקאַל פון אונזער צעך, פּאָלודניאָווא 4

אפערזאמלונג

פון שטעפער-מייסטער

ווענען שטרייק אין פאך און אנד. פראַגען.

קיין ספעציעלע איינלאַדונג ווערט נישט געשיקט.

די פערוואַלטונג.

1753

POLA ERLICHMANÓWNA

PAWEŁ ROZENCWAJG

ZARĘCZENI.

Łódź, w marcu 1931 r.

צו דער פערלאָבונג פון אונזער ליבען זוהן

ה׳ פרץ

מיט פרל׳ פאַליא ערליכמאַן

ווינשען פיל גליק און א גליקליכע צוקונפט

משה און אסתר רבקה ראזענצווייג.

מיינע פריינד

פסח ערליכמאַן און פרוי

צו דער פערלאָבונג פון זייער טאָכטער

פרל. פאלא

מיט ה׳ פרץ ראזענצווייג

ווינש איך פיל גליק

שמואל וויסמאַן און פרוי.

מזל טוב!

צו דער פערלאָבונג פון

פרל. פאלא ערליכמאַן

מיט ה׳ פרץ ראזענצווייג

ווינשען פיל גליק

פיניע ראָזענמוטער און פרוי.

Z intencji zaręczyn córki naszego szefa

p. Poli Erlichmanówny

z p. Pawłem Rozencwajgiem

życzą wiele szczęścia i różowej przyszłości.

Johan Strikert z siostrą.

Z okazji zaręczyn

p. Poli Erlichmanówny

z p. Pawłem Rozencwajgiem

składam życzenia wszelkiej pomyślności i szczęśliwej przyszłości.

Wiktor Woźniak z żoną.

Z intencji zaręczyn córki szefa naszego

p. Poli Erlichmanówny

z p. Pawłem Rozencwajgiem

życzymy wiele szczęścia i różowej przyszłości.

Pola Bojmanówna
Marek Bojman
Józiek Woźniak.

Z intncji zaręczyn

p. Poli Erlichmanówny

z p. Pawłem Rozencwajgiem

życzą wiele szczęścia.

Abram Richter z Rodziną.

מזל טוב!

אונזערע פריינד

פסח ערליכמאַן און פרוי

צו דער פערלאָבונג פון זייער ליב טעכטערל

פרל. פאלא

מיט ה׳ פרץ ראזענצווייג

ווינשט פיל גליק

מענדל מינץ און פרוי.

מזל טוב! מיין פריינד פסח ערליכמאַן און פרוי צו דער פערלאָבונג פון זייער ליב טעכטערל

פרל׳ פאליא

מיט ה׳ פרץ ראזענצווייג

ווינשען פיל גליק און צופרידענהייט

נח רוסאַק און פרוי.

צו דער פערלאָבונג פון אונזער ל. טעכטערל

פרל. פאַלאַ

מיט ה׳ פרץ ראַזענצווייג

ווינשען פיל גליק און אַ גליקליכע צוקונפט

פסח ערליכמאַן און פרוי.

מזל=טוב! אונזערע פריינד

פסח ערליכמאַן און פרוי

צו דער פערלאָבונג פון זייער ליב טעכטערל

פאלא מיט ה׳ פרץ ראזענצווייג

ווינשען גליק

משה בערעק און פרוי.

Z intencji zaręczyn brata i szwagra naszego

p. Pawła Rozencwajga

z p. Polą Erlichmanówną

życzą wiele szczęścia i różowej przyszłości

Moniek Wajcenberg z żoną.

Z okazji zaręczyn siostry naszej

p. Poli Erlichmanówny

z p. Pawłem Rozencwajgiem

życzą wiele szczęścia,

Rózia i Heniek Erlichman.

מזל טוב! מיינע ליבע פריינד

פסח ערליכמאַן און פרוי

צוליב דער פערלאָבונג פון זייער ל. טעכטערל

פרל׳ פאליא

מיט ה׳ פרץ ראזענצווייג

ווינשען פיל גליק

בונם דזיאַלאָווסקי און פרוי.

Rodzinie Erlichman

z okazji zaręczyn ich córki

p. Poli

z p. Pawłem Rozencwajgiem

życzy dużo szczęścia i różowej przyszłości.

Seweryn Leszczyński z rodziną.

מזל טוב!

מזל טוב אייך ה׳ פסח ערליכ=מאַן און פרוי צו דער פערלאָבונג פון אייער ליבער טאָכטער

פרל׳ פאליא

מיט ה׳ פרץ ראזענצווייג

איך ווינש אייך, אז איהר זאָלט פון זיי דערלעבען פיל נחת און גליק

מענדל אייזענבאַנד און פרוי.

פינסקער מצה

די פערטרעטונג פון אונזער פירמע ל.מ.ד.י. א.ג. פינסקער מצה און מצה=מעהל און פערפעל האָט בעקומען

ה. יאַבלאָנסקי, ווסכאדניאַ 18

און אין קאָלאָניאַל-געשעפט ווסכאדניא 6. די מצה איז די פיינסטע און געבאַקען ביי אַ שטענדיגער קאָנטראָל פון בעוו. רבנים. פירמע ל.מ.ד.י.

בעמ.: ביטע ביים קויפען אכט געבען אויף דער שוץ-מארקע ל.מ.ד.י.

מען קען דאָס אויך בעקומען ביי דער פירמע בלאַנק, דזשעלנא 4.

צו דער חתונה פון אונזערע פריינד

פרל. בלומא סאפיר

מיט ה׳ האַררי פישער

ווינשען מיר אַ הארציגען מזל-טוב און אַ גליקליך צוזאַמענלעבען.

קאָלעגען: סאלעק ליגארסקי און פרוי, שמואל ראָזענבערג און כלה, לעאָן טשמיעל, יאַקוב פוקס, שיע בוכהאָלטער, בעניעק ראָזענבערג, קאַראָל ביאַלעק.

1759

מעהר וועלען נישט פארקומען

קיין אונטערהאנדלונגען צווישען דער ענגלישער רעגירונג און דער יודישער אגענץ

אזוי פערזיכערט די „דזשואיש קראניקל"

לאנדאן, 14 (י.ט.א. טעלעגראפיש) דער פארלאמענטארישער קארעספאנדענט פון „דזשואיש קראניקל" טיילט מיט, אז קיין ווייטערדיגע אונטערהאנדלונגען פון דער ענגלישער רעגירונג מיט דער יודישער אגענץ וועלען שוין מעה" נישט פארקומען.

אין די רעגירונגס-קרייזען האלט מען די דיסקוסיע פאר געענדיגט.

„דזשואיש קראניקל", וועלכע פיהרט לעצטענס א העפטיגע אטאקע געגען ווייצמאנען שרייבט, אז דאס וואס ווייצמאן רעדט נאך אלץ וועגען ווייטערדיגע אונטערהאנדלונגען טוט ער צוליב זיינע סטראטעגישע טעמים אין צוזאמענהאנג מיט די וואהלען צום ציוניסטישען קאנגרעס.

לאנדאן, 14 (יט"א טעלעגראפיש) „דזשואיש קראניקל" טיילט מיט, אז פראפ. ווייצמאן האט פון דער ענגלישער רעגירונג בעקומען א פערזיכערונג וועגען א ספעציעלער שוץ פאר איהם געגען יעדער פיזישער גוואלד בעת זיין רייזע איבער א"י.

די רעגירונג האלט אבער, אז זיין רייזע אין א"י איז איצט נישט צייטמעסיג.

פרעמיער סלאוועק וועגן די פאסטולאטן

פון די יודישע בעבל-דעפוטאטען און מכח אויסבעסערען די יודישע לאגע

וו א ר ש א, 14. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) אויף דער היינטיגער זיצונג פון מיניסטארען ראט האט פרעמיער סלאוועק בעקאנט די מיניסטארען מיט די יודישע פאסטולאטען, וואס די יודישע בעבע דעפוטאטען האבען איהם איבערגעגעבען אויף דער קאנפערענץ, וואס איז פארגעקומען די פאריגע וואך.

אין דער ערשטער רייה — האט געזאגט דער פרעמיער סלאוועק — דארף מען ערנסט בעטראכטען די פראגען וועגען כשר'ע קיכען פאר יודישע זעלנער, די באוועליזאציע פון געזעץ וועגען זונטאגרוה, וועגען די קרעדיטען פאר יודישע קאאפעראטיוו בענק.

אין צוזאמענהאנג דערמיט האבען די יודישע בעבע-דעפוטאטען בעשלאסען צוזאמענצושטעלען א מעמאראנדום וועגען דער לאגע פון דער יודישער בעפעלקערונג, געבויט אויף סטאטיסטישע ציפערען, וועלכע עס וועט זאמלען דער יודישער ווירטשאפטליכער ראט, וואס איז די פאריגע וואך געשאפען געווארען.

דערזעלבער ראט וועט אפהאלטען קאנפערענצען מיט'ן פינאנץ-מיניסטער און מיט'ן האנדעלס-מיניסטער, בנוגע פראגען, וואס שטעהען אין שייכות מיט'ן אויסבעסערען די יודישע לאגע.

אמעריקא וויל פטור ווערן די אימיגראנטן

וואס האבען זיך אין משך פון 3 יאהר נישט בעוויזען איינצוארדענען אין לאנד

נ י ו - י א ר ק, 14. (ספ. טעל.) די עמיגראציע-מאכט האט ארויסגעגעבען א בעפעהל, לויט וועלכען די רעגירונג זאל געבען אומזיסטע בילעטען 3-טע קלאס אויף ארויסצופאהרען פון לאנד פאר די אייגעוואנדערטע, וועלכע זענען שוין לענגער פון 3 יאהר אין לאנד און האבען זיך באך נישט בעוויזען איינצוארדענען.

ארויסגעגנבעט פאר 1.200.000 וועקסלען

ריזען-מאלווערזאציע אין ווארשאווער דיסקאנטא-באנק

וו א ר ש א, 14. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) אין ווארשאווער דיסקאנטא-באנק איז ענטדעקט געווארען א ריזיגע מאלווערזאציע: פונ'ם וועקסעל פארטפעל זענען ארויסגעגנבעט געווארען וועקסלען פון ערשט-קלאסיגע פירמעס אויף דער סומע פון אנ'ערך א מיליאן צוויי-הונדערט טויזענט זלאטעס. אנשטאט די דאזיגע וועקסלען האבען די שווינדלער אונטערגערוקט געפעלשטע וועקסלען פון דיזעלבע פירמעס, אזוי אז דער שווינדעל איז א לענגערע צייט נישט בעמערקט געווארען דורך דער דירעקציע פון דער באנק.

עס ווערט געפיהרט אנ'ענערגישע אויספארשונג.

ווענן אפשאפען די פראהיביציע

ב א ס ט א ן, 14. (ספ. טעל.) דער מלוכה-קאנגרעס האט אנגענומען א בעשלוס, אין וועלכען עס ווערט געפאדערט צו ענדערען אדער איבגאנצען אפצושאפען דאס פראהיביציע-געזעץ.

פראפ. איינשטיין

איז צוריקגעקומען קיין איראפא

ה א מ ב ו ר ג, 14. (טו) פראפעס. אלבערט איינשטיין איז אין דער פערגאנגענער נאכט מיט דעם דאמפער „דייטשלאנד" אנגעקומען קיין האמבורג.

שניי-שטורעם אין ווילנער האנט

ו י ל נ ע, 14. (טעלעפאניש) א געוואלדיגער שניי-שטורעם איז אדורך דער ווילנער און נאווא-גרודקער וואיעוואדזטוועס.

דער שטורעם-ווינט האט אנגעמאכט זעהר גרויסע היזקות.

אלע באהן-ליניעס און וועגען זענען פערשאטען. ערטערווייז דערגרייכט דער שניי ביז 2 מעטער די הויך.

די צוגען קיין ווילנע זענען אנגעקומען מיט פערשפעטיגונגען פון 2 ביז 4 שעה.

אויף די באהן-ליניעס ארבייטען אונאויפהערליך ארבייטער-ארטעלען, וואס רוימען אפ דעם שניי.

דער עניו „פאלעסטיין"

די צייטונג בלייבט פערמאכט

י ר ו ש ל י ם, 14. (יט"א טעלעגראפיש) דער אויספארשונגס-ריכטער האט בעשלאסען נישט צו פערפיהרען קיין פראצעס געגען דעם רעדאקטאר פון „פעלעסטיין", וועלכער האט אנגעהויבען די עלילת-דם-העצע.

די צייטונג בלייבט אבער פערמאכט.

Doktór KLINGER

ספעציאל-ארצט פאר ווענער שע. הייט. און האר-קראנקהייטען

ANDRZEJA 2, tel. 132-28

נעהמט אן פון 9—11 פריה און פון 5—8 אווענד און פון 1—2 נ"מ אין דער „לעטשניצע פיעטריקאווער 62"

22 מלוכה-לאטעריע, 5-טע קלאס, 4-טער ציהונגס-טאג

75.000 zł. na nr. 11051.

Po 10.000 zł. na nr.: 26054 169898 196258.

Po 5.000 zł. na nr.: 17132 81966 107113 148090 160169.

Po 3.000 zł. na nr.: 23193 53001 88571 147174 188458 188874.

Po 2.000 zł. na nr.: 1769 15208 19050 31766 32404 32807 33995 50700 77497 84626 118763 129685 149976 154986 158572 162371 198538 199808 204298.

Po 1.000 zł. na nr.: 1315 2318 2714 6028 26697 41559 43673 43698 50181 50866 55532 55562 58475 68524 96838 115974 125040 135054 139558 141832 147128 147407 149391 149457 150733 150937 153080 154568 157112 157980 158292 165625 175200 178119 179840 191165 191828 194204 200103 203336.

Po 500 zł. n-ry: 2669 5516 9016 10489 11673 15476 17097 17706 17770 17902 20334 20452 31558 262294 28504 28593 29288 30810 32357 33862 34254 35738 36750 37513 37588 38803 40261 41280 426649 52646 55670 63725 66260 67077 67108 67865 68601 68992 69060 69663 70448 72079 72507 72602 73195 74104 75167 75663 76465 77072 77959 82719 83466 85032 85818 86173 88174 90420 91859 93641 94431 94470 96807 97167 98124 98179 99732 103835 107672 109152 110307 110635 110783 111242 111342 112736 112915 115323 115534 117229 118197 118999 120452 122957 125772 130075 130409 131716 132175 132896 133093 133313 135322 135532 135802 136440 136881 137974 138467 139169 141240 142256 143200 143293 147258 148782 151314 151489 151851 153615 154157 155206 155970 157548 158544 158992 163421 164566 164741 169997 170185 170962 171269 174705 176471 176716 176733 178785 180480 181440 182006 182082 184401 184549 185148 185566 188796 193491 194023 195469 197485 198683 198726 198819 199736 200543 201804 202717 203601 203849 208674 208715 209578.

Po 250 zł. wygrały numery następujące:

52 112 30 56 73 272 97 315 82 501 5 11 644 84 709 13 992 1004 118 74 86 346 537 67 685 43 2047 145 93 257 542 755 912 3062 131 64 215 328 563 510 80 93 97 99 743 83 975 4081 106 321 422 804 39 62 5016 19 120 202 345 67 449 70 534 642 71 780 838 58 939 59 62 6220 63 322 38 419 59 83 660 65 93 805 37 989 7027 81 139 54 229 33 403 518 780 8131 262 92 302 7 35 421 634 758 833 66 995 9005 125 51 83 226 40 344 92 450 56 62 503 20 21 646 87.

10202 39 61 424 41 59 545 614 60 740 800 925 11107 314 27 74 96 400 609 27 715 22 807 30 42 927 57 12048 121 47 364 417 91 519 52 608 24 741 79 989 99 13014 144 82 86 362 425 907 33 618 47 71 720 92 871 73 84 921 14015 211 58 419 38 70 527 669 740 812 70 86 91 908 30 94 15002 104 64 72 225 461 89 601 4 78 16000 45 238 484 517 83 92 659 96 99 714 115 69 823 925 31 74 78 17019 164 288 99 37 460 536 70 751 924 18057 89 283 369 433 601 65 71 98 770 839 19003 66 169 411 69 563 78 618 825 939 72 80.

20061 156 77 88 230 383 697 756 65 83 999 91 21281 377 570 738 814 58 972 22044 217 92 335 44 449 554 65 77 638 733 70 76 821 29 23176 232 33 56 318 711 39 902 93 24145 50 97 289 491 649 923 25020 23 81 135 271 78 91 335 415 24 70 595 616 36 795 831 77 924 32 62 92 26002 166 221 372 403 52 567 637 89 744 844 88 93 908 27187 502 46 625 732 67 812 79 84 967 28005 150 69 320 78 404 522 83 603 729 74 98 800 40 50 946 29122 323 90 99 414 576 645 765 803 16 37 96 947

30105 69 81 227 45 390 446 77 598 662 918 31040 53 68 179 312 44 86 654 732 805 87 906 61 32050 67 83 109 56 247 95 384 579 608 43 60 770 914 64 89 33051 76 92 149 202 330 46 440 506 13 80 91 658 63 709 63 847 34222 56 313 503 10 39 80 637 704 35139 88 92 445 644 72 46 56 65 704 27 927 36001 250 75 312 509 649 891 37032 50 203 8 338 480 559 655 736 816 38183 205 18 38 45 642 765 820 70 913 74 39043 79 204 9 42 300 936.

40043 97 299 371 464 95 611 833 35 994 41010 23 61 86 313 328 31 531 95 655 76 814 15 821 944 42022 57 114 82 208 360 72 462 568 642 88 861 43101 3 299 589 629 38 47 816 69 83 95 917 44055 58 83 118 46 84 89 204 507 35 70 82 84 683 711 45 66 79 814 78 940 67 45011 53 160 237 49 322 98 461 84 537 734 914 30 88 46005 38 41 45 157 72 87 512 95 640 714 925 33 47074 150 326 432 35 579 81 93 720 40 90 822 28 32 40 941 49049 138 95 201 21 71 444 71 600 92 945.

50036 191 240 335 58 83 93 440 501 59 696 99 742 800 57 84 943 51193 262 333 461 76 85 682 29 77 96 771 803 20 43 52004 9 201 57 300 38 573 648 942 90 98 53030 46 76 105 78 208 21 350 414 66 525 39 630 55 798 823 73 54222 97 375 97 526 666 772 895 933 55008 38 103 81 94 228 59 96 387 548 517 27 45 776 943 56105 86 200 22 32 616 20 82 706 836 924 96 57134 376 412 551 607 756 58033 140 465 520 734 862 91 951 59010 168 75 245 61 329 75 95 426 92 94 577 691 92 95 98 787 826 916.

60127 324 84 480 653 715 16 25 859 933 67 61092 215 23 70 98 360 458 643 55 88 740 913 62087 314 63 96 450 674 705 73 63006 20 24 65 99 142 219 403 513 74 607 85 64014 60 141 209 69 84 331 483 574 629 449 778 818 65044 87 153 223 47 82 358 599 680 777 66063 156 65 205 35 389 95 406 97 513 67 627 65 713 52 94 875 900 42 52 77 67096 179 280 324 428 544 622 96 704 69 863 90 951 66 68433 47 52 54 64 91 526 52 696 704 18 95 807 970 69114 24 202 312 65 478 92 63 24 51 97 686 791 817 44 902 4.

70093 145 87 230 312 87 425 52 517 33 670 719 60 71042 184 300 19 24 55 77 94 431 35 62 82 94 544 89 694 97 667 848 989 72027 40 307 82 443 805 12 70 988 73005 94 250 66 67 80 315 105 548 78 724 897 960 74053 146 217 30 83 325 60 568 655 73 814 923 75020 90 185 252 325 96 748 860 905 67 89 76006 50 160 233 51 354 91 412 535 673 77 718 30 42 92 871 85 96 77035 40 47 145 271 363 549 77 661 738 829 944 78 78004 558 606 32 901 24 45 64 71 79089 157 74 310 84 489 91 529 633 820 62 960.

80004 15 88 91 139 80 210 20 311 55 450 521 46 662 778 829 71 81081 109 70 304 37 67 85 413 68 83 523 709 906 82014 48 177 222 414 556 605 15 72 826 60 77 903 32 66 83150 81 376 403 97 535 683 824 36 84138 46 222 94 504 11 611 39 842 78 929 87 85027 69 107 66 99 263 312 74 429 747 810 86099 294 96 392 678 769 88 353 89 91 952 93 87025 39 63 82 94 202 58 306 408 13 533 599 814 41 907 88017 125 18 254 322 98 401 517 24 39 600 56 727 60 867 939 89003 81 91 100 256 70 343 436 51 65 548 751 60 923

90079 123 29 454 972 91012 47 217 426 708 69 838 92197 223 495 639 754 805 14 35 906 3 854 83 93038 134 221 44 314 68 472 85 86 92 575 602 8 48 840 940 94032 155 278 349 548 625 96 756 806 13 75 78 93 930 32 95069 219 68 344 98 449 562 612 42 52 800 917 96321 519 93 720 52 944 94 97050 130 69 204 44 66 315 73 446 539 720 64 834 98493 546 66 629 35 59 751 63 87 839 42 903 47 70 99239 54 308 37 75 80 423 66 514 59 667 799 809 928 39 74.

100040 85 147 248 55 319 43 502 767 910 101027 178 315 74 418 71 618 785 800 23 910 24 102036 45 130 341 54 73 437 54 511 73 667 810 59 62 71 914 53 78 103066 68 478 557 705 28 801 9 19 76 89 98 936 104040 60 106 42 234 309 428 511 44 47 601 21 778 99 905 84 105007 20 90 112 349 442 567 660 61 773 917 18 52 106036 38 55 65 188 200 31 322 538 75 662 710 821 996 107260 72 412 643 59 95 712 78 98 859 72 108099 120 254 86 305 662 720 26 75 828 41 48 911 41 65 109017 91 93 109 24 71 227 36 323 597 831 912 36 62 89.

110153 261 81 308 67 512 744 945 111021 33 95 120 319 401 584 640 54 73 720 43 67 848 927 112006 75 229 49 432 46 432 46 85 582 95 99 669 90 792 331 82 113044 272 313 472 75 606 784 884 988 114276 358 430 80 89 542 602 49 814 45 61 91 115107 36 386 552 70 90 93 647 524 821 24 906 18 116059 71 116 49 60 71 91 214 348 70 539 54 651 74 716 81 911 87 117023 86 321 53 496 577 628 725 847 74 81 914 35 118247 342 62 98 553 509 785 930 119056 298 314 71 459 73 541 694 765 857 924 30.

120095 157 224 370 72 420 33 524 83 666 769 71 81 923 121164 341 66 456 878 924 51 122128 293 336 604 58 98 797 847 63 123010 103 44 50 38 410 25 61 647 61 75 736 93 124040 100 23 236 72 307 76 432 548 92 602 59 80 730 125030 41 105 34 219 83 344 443 648 887 940 126104 203 354 83 403 91 98 551 650 816 51 933 96 127024 71 221 81 559 79 614 82 99 963 97 128096 187 296 322 97 406 44 740 876 952 129159 87 323 84 593 632 46 53 64 886 931.

130017 68 358 459 600 34 910 80 131026 48 82 146 37 500 33 82 741 53 806 940 60 99 132122 297 400 562 700 133117 79 205 57 59 561 690 722 832 901 13 134086 88 341 57 67 531 650 94 723 65 79 369 135223 646 86 834 40 920 38 94 136073 572 855 907 137022 24 121 91 226 29 42 314 426 44 90 547 79 816 912 138089 106 21 45 333 442 508 640 706 86 88 809 14 83 948 139105 278 347 452 767 90 888 908 16.

140041 203 09 301 458 597 693 706 37 82 875 930 40 141004 143 204 93 307 75 416 63 594 846 142044 108 85 87 88 232 97 392 448 68 829 53 57 143168 310 31 96 458 755 852 144046 300 435 19 9395 1463450193430995etaoshretaohretaoinnn 52 97 517 607 884 145042 87 263 501 52 636 47 94 713 29 804 19 995 146077 125 282 310 528 52 606 92 719 86 147057 66 57 183 238 51 440 506 602 28 34 43 706 852 976 79 148010 132 289 357 402 14 55 74 500 32 824 80 946 76 90 149065 75 99 327 39 446 91 504 634 79 776 821 900 29 49 61.

150111 237 408 570 72 608 98 704 47 49 864 902 11 17 151122 62 286 87 97 856 57 942 66 152067 137 49 54 61 66 206 323 92 401 674 153076 111 326 66 403 04 84 522 75 608 760 806 70 154010 157 83 235 70 561 679 705 58 879 94 953 64 73 155019 94 104 38 57 238 36 96 323 65 77 479 81 597 761 855 931 85 109 56 215 18 387 411 54 577 86 775 79 930 157102 34 72 92 323 550 693 798 824 158074 132 84 219 350 655 732 803 43 916 66 82 159011 83 60 67 139 210 300 414 74 94 589 792 801 26 966 83.

160046 62 98 202 384 448 95 576 604 847 986 161001 206 313 66 611 805 58 162002 60 116 39 61 250 458 81 575 722 885 183152 73 94 235 74 301 90 432 42 595 687 90 818 942 71 164085 90 94 155 407 19 66 516 67 632 65 70 733 39 894 165077 203 330 475 529 38 39 609 38 70 899 166053 56 74 127 69 245 73 75 373 565 652 65 794 887 995 167024 69 154 208 48 60 62 313 23 55 454 590 783 813 45 83 903 168165 201 22 62 97 425 44 69 76 517 20 622 28 61 700 61 74 94 930 65 169009 19 38 160 65 83 281 87 324 26 31 61 75 636 60 819 88.

170005 43 73 186 304 44 500 15 31 66 648 74 704 53 171050 231 376 514 50 744 62 846 90 996 17211 299 508 620 46 735 47 52 832 43 173263 73 322 562 638 719 811 988 174084 169 481 91 500 34 64 642 59 84 774 822 55 89 914 175721 57 80 250 334 448 70 507 83 84 93 674 90 701 997 176003 29 106 216 305 48 65 402 05 85 610 47 57 58 747 56 75 997 177067 70 119 67 68 462 71 529 76 605 76 700 14 90 178024 180 365 76 179056 68 84 186 92 307 425 503 32 55 80 663 890.

180005 13 161 280 320 27 61 470 75 76 95 572 88 913 181083 180 85 315 94 474 539 98 765 96 816 182175 209 75 317 85 621 27 75 979 183121 215 35 419 21 79 508 83 733 852 942 85 87 184048 57 83 113 203 07 40 72 77 82 337 80 98 413 593 652 802 92 99 909 36 58 72 185052 167 284 349 403 429 709 738 47 49 811 69 97 716 186043 83 280 312 644 761 858 89 906 187006 12 22 141 57 68 290 385 403 579 724 55 57 92 841 188071 170 87 93 239 81 97 316 24 29 73 613 72 746 814 908 68 189236 596 640 739 868 922 80.

190137 70 212 53 302 61 516 36 77 80 650 725 991 191017 82 182 87 240 265 75 76 96 306 57 78 436 85 549 603 44 50 192121 40 301 90 433 39 40 97 99 683 873 70 938 193034 214 66 384 504 32 83 737 838 76 971 194248 50 66 79 83 328 47 410 74 51 53 76 802 591 816 195027 34 61 163 217 66 78 318 38 454 517 20 23 674 976 196081 123 55 75 82 287 314 344 610 19 679 751 54 934 91 197000 101 09 25 31 34 247 327 60 94 421 549 62 826 198131 51 99 244 81 335 427 570 733 78 946 85 199118 387 450 60 543 700 84 822 54 30 918 91

200073 176 250 339 54 64 464 522 55 620 789 808 21 907 201170 216 301 26 81 407 569 98 608 915 202092 207 33 321 466 805 41 203229 350 60 448 501 33 46 623 703 204025 102 09 389 484 600 65 92 755 818 31 71 903 06 48 60 205911 363 475 505 13 18 645 822 206069 93 103 248 424 69 509 10 68 97 646 707 41 50 808 207057 93 185 95 511 12 51 632 719 92 80 30 33 944 208010 16 60 214 55 57 336 390 565 612 209202 15 362 480 742 70 820 82.

סיים ענטגילטיג אפגעשאפט

די בעגרענצונגען פון דער צאַרישער רעגירונג

גרויסע אנטי-אלקאהאל-דעבאטע אין סיים

וואַרשא, 14. (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספאָנדענט) אויף דער פרייטאָגדיגער זיצונג פון סיים זענען קודם כל ערלעדיגט געוואָרען אַ רייה געזעצען וועגען ראַטיפיצירען פערשידענערליי אָפּמאַכען מיט אַנדערע מלוכות.

דאַן האָט דעפּ. פּאַדאָסקי (ב. ב.) רעפערירט דעם בעריכט פון דער יורידישער קאָמיסיע ביים סיים וועגען די ענדערונגען, וועלכע דער סענאַט האָט געמאַכט אין געזעץ מכוח אָפּשאַפען די צאַרישע בעגרעניצונגען.

אָנווייזענדיג, אַז דאָס אָפּשאַפען די בעגרענצונגען איז אין הסכם מיט די פוילישע טראַדיציעס פון סאָלעראַנץ און פרייהייט פון אַלע בירגער אין לאַנד, דערמאָנט דער רעפערענט, אַז דאָס דאָזיגע געזעץ האָט זיך געפונען אין אַלע סיימען פון דער אויפגעלעבטער פוילישער רעפובליק. אויב די בעגרענצונגען האָבען נישט געהאַט קיין פראַקטישע אָנווענדונג, איז עס קודם כל צו פערדאַנקען די געריכטען מיט'ן העכסטען געריכט בראש, וועלכע זענען אין זייערע אורטיילען שטענדיג געשטאַנען אויפ'ן שטאַנדפונקט, אַז דאָס בעגרעניצען די רעכט פון דער אַדער יענער גרופּע בירגער צוליב זייער רעליגיע אַדער נאַציאָנאַליטעט איז אַ סתירה צום גייסט פון דער פוילישער רעפובליק.

די אויסבעסערונגען פון סענאַט צום געזעץ זענען אָנגענומען געוואָרען.

דער סיים איז דאַן צוגעטראָטען צו דער דעבאַטע וועגן דעם א. ג. אַנטי-אַלקאָהאָל-געזעץ. די דעבאַטע האָט זיך פערצויגען ביז איבערמאָרגען. געגען אַלקאַהאָל האָבען געבילדעט אַ ספּעציעלען פראָנט די פרויען — דעפּוטאַטען, דאָ האָבען אויך די דעפּוטאַטקעס פון ב. ב. בעקומען פרייע הענד אין זייער האַנדלונג.

דאָס געזעץ האָט רעפערירט דעפּ. דראַטווא (ב. ב.), וועלכער האָט אָנגעוויזען, אַז דער ריגאָר פון ביז איצטיגען געזעץ איז געבליבען בלויז אויפ'ן פּאַפּיר. ביי איז אין דעם פּראָיעקט דאָס, וואָס דער פּראָצענט אַלקאָהאָל און ביר ווערט געהעכערט ביז פיר און אַ האַלב; דאַן ווערט פערגרעסערט די צאָהל ערטער, וואו אַלקאָהאָל וועט קאָנען פערקויפט ווערען, דאָס דאַרף זיין אַ מיטעל געגען די געהיימע בראַנפען-פאַבריקען. דער פערבאָט צו פערקויפען אַלקאַהאָל זונטאַג און יום טוב וועט געלינדערט ווערען אין דעם זין, וואָס פערקויפען וועט מען נישט קאָנען בלויז אין דער צייט פון די גאָטעס-דינסטען, די פּראָיעקט-געבער מאָטיווירן

דאָס דערמיט, וואָס אויב מען טרינקט נישט אין די רעסטאָראַציעס, טרינקט מען מעהר איבערהיים און דאָס ווירקט שלעכט אויף די קינדער. (אַ שטים: „כל זמן מ'האָט נישט פערבאָטען, לאָמיר געהן נעהמען אַ גלעזעל! (די פּאַקטען, וועלכע דעפּ. פּאַניקאָווסקי האָט געבראַכט מכוח שיכרות צווישען קינדער און שול-יוגנט, גיבען מיר אויף אַן אַנדער אָרט.) — די רעד.)

דאָס געזעץ וועגען אַלקאָהאָל-געברויך איז אָנגענומען געוואָרען אין דער צווייטער לעזונג, אין אַלע דריי לעזונגען איז אָנגענומען געוואָרען דאָס געזעץ וועגען אָפּצאָהל פאַר שפּיל-קאָרטען.

די פראַגע וועגען מתים פאַר די פּראָסעקטאָריום'ס

אפּגעוואָרפען דעם פאָרשלאָג פון יודישען קאָלא

וואַרשא, 14. (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט) אויף דער זיצונג פון דער אַדמיניסטראַטיווער קאָמיסיע ביים סיים האָט דעפּ. ביעלעצקי (ב. ב.) רעפערירט דעם פאָרשלאַג פון דעפּ. גרינבוים וועגען געזעצליכען רעגולירען די פראַגע פון צושטעלען מתים פאַר די אַנאַטאָמישע אינסטיטוטען ביי די אוניווערזיטעטען. דער רעפערענט האַלט, אַז די איצטיגע פאַרשריפטען וועגען דעם ענין זענען בעסער, ווי די, וועלכע עס לעגט פאָר דעפּ. גרינבוים, ער לעגט פאָר אַריבערגעהען איבער'ן פאַרשלאַג פון דעפּ. גרינבוים צו דער טאָג-אָרדנונג.

עס האָט דאַן גערעדט די פרוי דעפּ. וואָלסקא (ב. ב.), וועלכע האָט זיך אין איהר רעדע בענוצט מיט עכט אַנטיסעמיטישע אַרגומענטען.

דעפּ. זאָמערשטיין האָט אין זיין רעדע פערטיידיגט גרינבוים'ס פאַרשלאַג.

די קאָמיסיע האָט אָנגענומען דעם פאָרשלאַג פון רעפערענט געגען די שטימען פון פּ. פּ. ס. און די אוקראַינער, דעפּ. זאָמערשטיין האָט קיין שטים-רעכט נישט געהאַט.

40-שעה'דיגע ארבייטס-וואָך

פאָרשלאָג פון פּ.פּ.ס. אין סיים

וואַרשא, 14. (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט) דער סיים-קלוב פון פּ. פּ. ס. האָט אינאיינעם מיט נ. פּ. ר. אַריינגעטראָגען אַ פאָרשלאַג וועגען איינפיהרען אַ 40-שעה'דיגע אַרבייטס-וואָך אין אַלע אַרבייטס-וואַרשטאַטען אין 6-שעה'דיגע שיכטען אין די אונטערנעהמונגען, וואו די אַרבייט קומט פאָר אָהן הפסקה. דער פּראָיעקט זעהט פאָראויס, אַז די אַרבייטסלוינען זאָלען דערביי נישט פערקלענערט ווערען.

קאָנפערענץ פון לאָקאַטאָרען-פעראיינען

קומט היינט פאָר אין וואַרשא

וואַרשא, 14. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) אין וואַרשא וועט מאָרגען פאָרקומען אַ קאָנפערענץ פון אַלע לאָקאַטאָרען-פעראיינען אין פוילען.

אויפ'ן סדר היום: דער קאַמף געגען העכערן ס'דירה-געלד.

הגם פון געוויסע קרייזען ווערט פערזיכערט, אַז די פראַגע וועגען העכערן ס'דירה-געלד איז איצט נישט אַקטועל, איז מען אבער אין די קרייזען פון לאָקאַטאָרען-פערבאַנדען אינפאָרמירט, אַז די פראַגע וועגען העכערען דאָס דירה-געלד קאָן אין אַ ליאַדע מאָמענט אַרויסשווימען, ווייל אין די רעגירונגס-קרייזען בעשעפטיגט מען זיך נאָך אַלץ מיט דער דאָזיגער פראַגע.

די קאָנפערענץ וועט דאַרפען אָרגאַניזירען מאַסען-פּראָטעסטען פון לאָקאַטאָרען געגען דעם העכערען דאָס דירה-געלד.

די פוילישע „פאָלקספּאַרטיי"

שוין פאָרגעקומען די פעראייניגונג פון די דריי פויערים-פּאַרטייען

וואַרשא, 14. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) אין לאָקאַל פון נ. פּ. ר. אויף נאָווי-שוויאַט איז פאָרגעקומען די פעראייניגונגס-זיצונג פון די 3 פויערים פּאַרטייען.

ס'זענען געקומען 50 פאָרשטעהער.

די נייע פעראייניגטע פּאַרטיי הייסט „פאָלקס-פּאַרטיי".

פאָרזיצער איז — וויטאָס.

ראַטאַי איז פאָרזיצער פון דער פּראָפּאַגאַנדע-אַקציע.

ארעסטירט דעם קאמוניסטישען צ. ק. אין ווארשא

וואַרשא, 14. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) אויף די זאַמבקאָווסקא גאַס (אויף פראַגע) האָט פּאָליציי ענטדעקט אַ געהיימע פלעצער-זיצונג פון קאָמוניסטישען צ. ק. אין וואַרשא.

אַלע אָנוועזענדע זענען אַרעסטירט געוואָרען.

יורידישע קאמיסיע ווארפט אפּ א פארשלאג, וואס בע'עוולה'ט לאקאטארען

וואַרשא, 14. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) אויף דער היינטיגער זיצונג פון דער יורידישער קאָמיסיע איז בעטראַכט געוואָרען אַ פאָרשלאַג אַריינצוטראָגען אַ נאָוועלע צום לאָקאַטאָרען-געזעץ, און לויט'ן דאָזיגען פאָרשלאַג האָט בעדייטענד פערערגערט ווערען דער שוץ פון די לאָקאַטאָרען.

די קאָמיסיע האָט אָפּגעוואָרפען דעם פאָרשלאַג.

22. מלוכה-לאָטעריע

5-טע קלאַס, 5-טער ציהונגס-טאָג

15.000 zł. na nr. 8677.

Po 10.000 na nr.: 13304 43636 43746 114662.

Po 5.000 zł. na nr.: 2834 11460 122987.

Po 3.000 zł. na nr.: 8066, 40227 91866 100425 110866 113358 149073.

Po 2,000 zł. na nr.: 15291 56516 69908 81859 84039 95748 111245 115385 136489 147265 158650 176718 178214 197880 207513.

Po 1.000 zł. na nr.: 806 2592 5815 13083 14060 26566 28878 44406 52665 55796 61419 61849 62640 65160 70486 82745 90835 98107 104787 110785 114000 128685 131938 139192 146007 163082 163464 170631 171202 177936 192019 195255 200021 201379 202480 203701.

Po 500 zł. na nr.: 4398 8123 12016 13395 13960 14351 16476 16709 17964 18403 18825 20274 20506 21926 23114 23713 23994 25293 25759 25991 28578 31283 31985 32245 33815 35730 37498 39051 39472 40293 40424 42832 43704 36887 45802 45943 47029 51175 55009 55788 56027 56150 58210 59148 59238 59983 60456 61781 62528 63889 64146 64801 65604 65634 67905 68013 71274 74635 74871 75298 75517 77592 79058 80454 83314 84994 85377 86327 90111 90313 91709 92665 95231 98399 100419 101688 102240 104092 105060 108327 110090 110203 113791 117236 117364 123265 123885 123913 124431 126603 127772 128448 128742 129124 129501 129981 132582 132669 133007 135154 135454 135566 136795 138916 140927 142154 143186 143967 145916 150211 150564 151440 151674 152333 153826 154791 155[illegible] 156388 156750 157295 157838 157839 161801 161931 163404 163440 163981 163892 165788 166116 166511 166634 168218 169251 170256 170661 172668 172672 173493 173703 175588 175661 175697 175830 177245 178439 182583 182754 182915 184291 188171 189161 191018 191327 191356 192579 198892 202451 203454 203484 203753 204358 206783 206936 207510.

Po 250 zł. wygrały numery następujace:

14 22 33 86 155 394 463 1131 38 62 299 384 464 519 700 877 985 2086 173 245 338 431 67 512 22 786 986 3074 150 58 86 338 56 62 493 540 729 33 59 73 86 98 892 4112 82 345 480 517 61 546 890 935 43 5132 55 83 93 317 73 448 66 92 503 19 612 784 864 972 61141 350 502 95 612 40 73 821 77 942 57 7079 96 120 41 45 327 514 54 794 815 8054 63 247 340 48 562 78 792 825 26 55 916 9014 66 116 54 64 86 232 39 315 42 403 25 54 655 777.

10008 71 132 45 249 315 432 76 513 20 26 688 710 868 937 11037 154 91 212 89 98 357 59 438 63 65 582 601 548 12022 59 66 73 117 26 78 268 256 80 404 51 85 558 894 906 70 73 13038 85 241 508 63 80 606 29 39 715 18 806 53 68 936 61 14091 336 87 571 729 68 15013 158 247 636 39 41 815 31 62 91 964 16106 210 15 97 342 425 504 50 52 741 58 838 17024 29 122 287 429 787 18048 339 418 629 715 21 837 912 19125 277 79 316 420 511 73 79 614 35 40 804 37 95 918.

20016 79 122 44 76 270 319 38 57 450 732 804 26 918 94 21206 48 420 553 638 44 714 39 941 74 22134 250 386 410 61 614 86 99 836 48 94 991 23145 279 94 304 26 43 511 14 606 51 75 848 24005 120 237 59 524 41 56 811 971 25114 93 247 79 336 452 517 43 60 607 823 43 89 908 38 26007 47 233 344 414 20 579 609 959 27199 216 557 606 718 39 827 34 55 925 29 85 28012 108 390 405 37 528 65 638 61 702 30 807 15 29077 124 28 237 96 300 439 656 704 946 81.

30151 97 264 343 41 5 6 72 534 757 58 851 55 31059 100 31 158 355 84 509 49 622 733 801 32003 13 96 151 66 250 69 91 400 49 72 506 49 626 55 78 706 97 839 56 96 904 17 33148 61 235 481 569 703 922 33 34062 193 250 73 341 429 551 676 727 69 76 88 35060 334 473 576 649 63 85 716 36077 157 93 315 20 39 54 416 20 91 518 646 740 939 37055 180 351 456 89 554 67 606 38 95 720 23 811 58 38062 180 268 349 85 408 517 98 874 452 59 69 65 39004 186 214 35 67 314 416 58 70 84 90 542 668 84 709.

40003 32 37 49 199 346 504 35 622 98 758 89 94 941 42014 15 19 75 94 347 542 614 45 87 703 911 15 17 64 43068 180 86 220 89 395 400 23 48 83 523 31 625 707 28 42 50 834 82 987 95 44030 75 282 340 607 85 857 82 45048 166 239 51 325 31 69 557 69 640 79 726 864 46082 96 97 171 223 326 70 425 91 93 606 29 788 803 47004 68 213 377 487 563 75 717 32 826 933 48135 41 44 73 226 423 733 89 812 948 49081 101 415 514 30 65 636 711 817 93.

50401 43 75 512 72 616 37 51 728 815 51078 84 544 610 732 856 58 959 52015 21 6 89 102 204 380 583 612 712 49 73 920 29 53005 50 60 46 394 434 71 665 71 621 58 96 745 99 876 54320 79 451 514 48 77 674 795 864 65 906 55143 247 86 93 315 16 428 74 96 641 96 721 91 56087 148 68 294 323 410 27 28 805 20 30 33 76 84 922 56 73 57331 66 448 593 649 731 81 805 9 26 923 58016 118 55 63 207 313 567 99 650 86 765 854 59113 20 53 77 296 304 593 761 83 800 51 934.

60079 141 48 272 316 407 792 813 91 93 904 54 61111 483 571 668 745 807 28 916 86 62000 41 60 158 277 80 324 29 38 67 613 832 63116 284 362 435 90 555 684 808 9 15 955 57 64002 129 70 275 82 397 651 759 85 800 50 76 981 65032 62 98 137 44 82 336 408 517 65 784 824 986 66017 41 75 278 571 814 98 67087 120 76 207 49 50 86 87 453 62 91 513 16 53 65 784 95 943 68044 60 85 285 346 47 85 425 84 98 512 660 841 945 69256 91 331 56 414 76 582 86 94 627 727 839 85 935 97.

70098 222 311 40 686 702 484 71051 59 127 95 241 396 536 71 641 710 950 72044 181 325 418 538 61 618 34 84 711 931 90 73053 152 77 96 348 609 92 740 66 77 90 851 932 57 74008 40 515 19 40 43 56 245 448 55 546 600 780 75045 61 92 137 201 82 379 408 552 67 613 795 898 966 76070 80 123 234 550 717 864 949 62 89 77148 256 392 493 838 920 52 78052 67 96 236 53 321 524 88 677 765 98 832 905 79033 146 484 526 40 91 617 84 728 803 96 903 27 37 46.

80031 58 187 92 99 479 527 34 81 753 804 26 44 69 82 157 81021 189 310 457 509 87 665 711 874 79 82006 47 165 280 303 50 84 407 31 74 542 79 708 810 64 86 83015 27 61 130 226 309 45 411 48 544 56 761 94 84279 91 396 487 512 50 81 724 33 69 810 36 62 924 77 91 85019 62 170 79 226 39 88 365 67 603 95 771 811 905 69 82 86059 157 270 344 509 98 999 87178 362 86 412 25 561 671 74 767 815 18 79 88037 55 88 99 116 38 205 32 366 469 531 36 55 637 72 879 89009 52 227 75 440 678 916 87.

90119 215 329 534 36 641 65 702 40 59 860 54 942 91006 139 200 47 54 443 91 92 530 33 652 92067 199 206 19 69 305 411 46 702 50 879 906 14 74 93022 92 97 266 329 532 609 39 77 98 728 812 96 958 75 907 48 91 96050 71 156 423 73 873 923 98 97030 328 494 531 702 5 81 95 908 36 40 84 98014 47 87 89 101 39 212 32 316 489 553 86 736 38 99086 114 39 52 72 251 336 409 13 58 90 528 642 71 842 47 75.

100079 134 56 275 302 27 471 504 9 19 765 807 17 67 101055 93 110 32 45 62 249 68 99 303 81 406 20 39 55 503 87 634 959 81 102123 74 256 98 402 75 560 692 766 87 842 64 908 83 103108 251 336 428 509 22 606 80 732 842 63 902 24 69 104093 96 112 231 77 78 311 444 54 99 579 81 616 795 924 105038 102 43 254 327 47 61 411 531 951 106012 84 174 311 58 616 79 81 736 39 883 85 903 80 91 107123 54 330 68 516 97 617 48 58 709 82 899 951 96 108043 61 107 80 309 429 526 614 725 874 88 925 109039 298 576 694 728 55 825 68 89 901 44.

110054 122 78 256 69 333 34 98 443 535 883 999 111005 15 284 86 87 409 551 98 664 112010 104 23 72 242 308 50 88 617 38 113154 315 16 24 417 24 47 517 23 48 52 605 45 57 701 67 97 901 52 114064 87 118 79 209 11 40 450 76 513 53 67 653 822 115074 135 38 66 75 388 607 52 703 19 78 812 61 973 116086 131 40 233 45 314 404 30 609 850 993 117009 65 100 26 233 316 24 494 554 644 837 998 118005 229 55 57 75 374 92 538 66 805 93 946 73 119245 84 91 301 52 82 404 37 660 747.

120008 166 88 363 440 514 46 658 61 75 988 121025 252 456 531 616 56 69 767 836 45 74 79 122022 81 209 343 71 402 50 673 781 829 969 123179 241 332 56 406 583 667 718 843 62 934 62 124080 243 351 400 512 79 856 68 76 925 57 94 125036 90 212 304 11 18 407 10 94 507 13 865 75 992 126093 169 234 72 74 524 44 74 823 35 98 937 127181 253 334 58 92 611 12 722 804 128337 66 642 728 834 129065 166 285 353 78 461 548 625 97 739 947 80.

130132 96 278 328 61 419 562 74 750 63 857 965 131064 585 703 4 65 94 802 41 92 132072 180 96 229 342 95 529 61 74 734 823 917 55 91 133024 193 273 447 65 524 84 647 710 32 42 842 999 134003 103 61 96 210 13 30 55 356 451 631 837 41 964 135089 146 228 75 301 57 69 75 417 46 94 574 676 752 883 973 136005 178 290 313 40 77 90 417 527 70 626 35 724 67 852 64 923 10 70 137070 125 90 246 68 376 499 518 29 89 760 873 966 138149 89 259 383 84 461 518 86 692 811 30 58 990 139033 61 255 313 454 78 99 561 697 701 74 824 954 90.

140087 225 308 410 19 41 42 630 704 814 141011 37 131 68 208 310 521 39 730 48 815 949 53 142001 220 364 90 476 540 718 851 58 143005 8 207 23 332 75 453 96 857 958 144095 112 78 213 33 49 87 494 518 619 97 723 65 857 145078 128 494 515 713 43 82 846 911 82 146066 107 211 435 520 69 682 97 147195 378 541 743 824 36 42 953 99 148087 276 348 609 37 58 149007 61 155 286 322 92 590 688 714 812 43 95 902 11

150127 78 323 558 618 42 47 788 840 93 978 151024 29 53 84 92 161 295 549 709 830 979 90 152033 303 465 592 93 625 31 92 796 846 84 966 153049 87 134 41 51 61 248 64 355 626 76 84 891 927 38 45 67 154005 27 78 84 136 66 68 295 414 23 512 687 831 40 155130 32 217 300 68 419 51 715 33 820 937 63 74 156259 369 521 24 30 73 83 625 729 862 955 157343 81 455 84 582 86 614 20 23 89 718 27 863 920 92 158003 270 311 41 501 626 56 72 971 85 159015 121 213 29 379 415 82 618 57 759 75 78 806 901 64.

160286 388 564 65 66 608 37 812 992 161034 46 66 105 43 79 249 300 30 508 11 642 765 860 908 79 162028 159 65 75 82 241 434 50 740 853 77 937 52 98 99 163025 68 105 19 22 61 208 73 317 538 49 776 840 944 76 85 99 164074 75 79 132 304 426 572 604 39 861 932 165063 128 48 73 96 552 670 92 166028 164 208 378 89 494 546 82 611 39 47 74 749 67 76 829 37 86 90 949 53 167105 17 21 61 69 345 400 80 537 44 695 820 94 96 933 168096 134 203 208 20 93 310 97 462 526 78 79 666 967 84 98 169024 101 48 315 421 88 580 676 765 851 60 85.

170119 61 290 308 86 87 539 98 638 717 910 171072 96 113 63 94 294 338 56 67 402 64 549 607 878 91 985 172006 27 199 226 357 425 45 514 655 76 874 919 80 173089 177 231 32 348 75 92 445 508 604 62 89 720 25 898 917 33 67 174054 126 237 378 412 23 99 529 733 97 843 45 66 99 915 175037 87 138 72 257 340 88 511 37 72 723 826 939 51 60 68 176318 510 52 651 65 67 832 56 939 177017 154 93 204 304 416 732 80 837 178137 290 93 316 485 604 744 800 926 63 84 179002 21 33 140 70 271 367 68 472 92 650 84 87 737 90 855.

180012 30 45 89 168 93 238 43 389 406 589 623 704 821 76 181007 25 86 117 18 419 610 24 35 81 82 813 182029 65 234 392 476 791 851 183061 81 86 160 62 379 439 82 558 72 613 57 87 735 99 924 184064 74 137 294 330 49 54 556 81 90 660 744 821 920 185002 55 130 203 77 303 18 483 552 604 726 831 72 922 34 40 86 186022 103 31 49 217 49 517 81 632 766 800 62 969 187118 52 299 304 481 502 98 789 821 46 79 98 937 93 94 188031 76 344 477 81 554 62 79 88 618 747 860 85 189050 408 72 534 668 92 734 877 976.

190196 426 54 560 87 622 66 95 760 802 925 60 191001 39 100 583 85 624 803 70 952 192017 45 239 63 78 349 96 400 19 29 575 732 84 922 51 71 193112 217 45 59 72 87 350 404 51 86 515 626 41 768 805 61 194066 111 49 98 259 348 537 601 66 787 817 96 907 72 87 195050 143 67 331 57 61 423 71 679 745 878 989 196007 122 29 71 96 229 359 401 540 86 716 839 83 996 98 197027 61 84 409 15 55 647 51 788 955 198007 126 53 76 320 67 495 505 650 790 844 998 199057 213 84 392 587 811 32 941.

200013 545 743 860 80 956 68 201067 172 284 420 46 560 61 86 709 98 950 202043 74 263 401 34 41 526 97 657 722 55 880 949 203055 67 227 313 564 695 724 96 884 924 28 204099 187 240 390 421 528 74 89 622 33 48 842 98 205006 110 19 86 230 99 356 98 417 55 64 545 74 93 679 96 706 20 91 984 92 206055 56 86 101 70 327 430 31 40 539 51 669 727 53 54 813 16 900 49 80 207133 45 227 30 78 302 445 554 625 29 77 744 868 964 82 208144 250 437 524 663 74 87 95 767 95 806 11 30 921 209067 298 326 32 42 69 427 568 652 66 91 715 805 69 962

לאדז, 15 מערץ 1931

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז, 15 מערץ נ.31

אומבעהאָלפענקייט
אין דער ווירטשאַפט

עס צווייפעלט אין דעם קיינער נישט, אַז אין פּוילען האָט מען קיינמאָל נישט געפיהרט קיין דורכגעטראַכטע ווירטשאַפטליכע פּאָליטיק. אַפּילו אין די צייטען, ווען בראש פון די ווירטשאַפטס־רעסאָרטען, אין דער פאַר־סאַנאַציע־תקופה, זענען געשטאַנען פאַכמענער איז די ווירטשאַפטס־פּאָליטיק געווען דורכגעדרונגען מיט פּאָליטישע טענדענצען. אונזער ווירטשאַפט, אַ חוץ די מאָמענטאַלע קאָניונקטורען, איז כסדר געגאַנגען באַרג אַראָפּ און דער דאָזיגער פּראָצעס האָט זיך נישט אָפּגעשטעלט ביז היינטיגען טאָג.

אַ קליינע ענדערונג איז אָבער פאָרט פאָרגעקומען: די בלינדע הויבען אָן צוריק צו געווינען זייער חוש הראיה, כאָטש זיי מאַכען נאָך נישט דערפון די געהעריגע אויספיהרען. אין דער צייט, ווען אַלע שיכטען פון דער בעפעלקערונג אין פּוילען לעבען אין אַ זעהר שווערען מאַטעריעלען צושטאַנד האָט אָבער אַ קליין הייפעלע מענשען, וועלכע שטעהען ביי דער מאַכט כסדר געפּרובט איינרעדען די בירגער, אַז „ס׳איז גוט", אַז „ס׳וועט בעסער". מען האָט די דאָזיגע פראַזען איבערגע־חזרט טאָג און נאַכט, ווערענדיג ווירקען מיט דער דאָזיגער אויטאָסוגעסטיע אויף דער עפענטליכער מיינונג, וועלכע וועט אפשר סוף־כל־סוף אָנהויבען צו גלויבען, אַז „ס׳איז באמת גוט".

פאַקטיש הערשט איבער אונזער גאַנצער ווירטשאַפטס־פּאָליטיק אַ מאָדנער אומבעהאָלפענער פאַטאַליזם. פון איין זייט אַפּעלירט מען אָפּט צו די מאָס געבענדע קרייזען, אַז זיי זאָלען טראַכטען, אַז זיי זאָלען זעהען עפּעס צו טון, כדי צו לינדערען דעם שווערען ווירטשאַפטליכען מצב; פון דער צווייטער זייט אָבער איז נישטאָ קיין שום מזל־ברכה אין אַלץ וואָס עס ווערט אויף דעם געביט אונטערגענומען, פּונקט להיפּך, גאַנץ אָפט וואָלט זיך וועלען, אַז אונזערע מאַסגעבענדע פאַקטאָרען זאָלען גאָרנישט אונטערנעמען און ש׳ין בעסער זיצען מיט צונויפגעלייגטע הענט.

און ווי קען אויפגעטון ווערען עפּעס ממשות׳דיגעס, ווען אויפ׳ן ווירטשאַפטס־געביט הערשט נאָך ביי אונז ביז היינטיגען טאָג דער גוט בעקאַנטער פּרינציפּ „יאַקאָש טאָם בענדזיע" — דאָס איז דער בעסטער רעצעפּט בכלל אַראָפּצונעמען פון זיך די פעראַנטוואָרטליכקייט און לאָזען די געשעהענישען זייער נאַטירליכען גאַנג, אָן שום איינגעריפענק.

האָט די בעפעלקערונג פאָרט נישט געגלויבט און נאָכמעהר נישט געפיהלט, אַז עס איז גוט, האָבען שוין אַפּילו די בלינדע אָנגעהויבען צו ווערען זעהעוודיג — האָט דאָך דער האַנדעלס־מיניסטער פּריסטאָר געפונען אַ נייעם רעצעפּט. אונזער ווירטשאַפטליכער קריזיס איז אַ פראַגמענט פון דעם אַל־וועלטליכען קריזיס; מיר דאַרפען אַלזאָ, נישט זיין זייער צוטראַגען, מחמת, ווען אויף דער וועלט וועט ווערען בעסער, וועט דאָס זעלבע אויך געשעהען ביי אונז.

און ווען ענדליך אויך די דאָזיגע פאַטאַליסטישע ווירטשאַפטס־טעאָריע האָט נישט געקלעקט אויף לאַנג צו בערוהיגען די בעפעלקערונג איז מען געפאַלען אויף אַ נייע ביליגע המצאה, וועלכע האָט פון ערשטען מאָמענט אָן נישט געטראָגען קיין ערנסטען כאַראַקטער — דאָס איז נעמליך די לאָזונג וועגען פערביליגערען די אינדוסטריע־פּראָדוקטען. איינע פון די הויפּט־צרות ביי אונז, — האָבען געטענה׳ט די אָפיציעלע סעקרעטיקער — איז די דיספּראָפּאָרציע צווישען די פּרייזען פון אינדוסטריעלע און לאַנדווירטשאַפטליכע פּראָדוקטען. דער רעזולטאַט פון דער דאָזיגער „קלוגער" אַקציע איז געווען דאָס, וואָס פון איין זייט האָט דאָס פּסיכאָלאָגיש געווירקט אַ געוויסע צייט אויף די הורטאָוניקעס, אַז זיי זאָלען זיך אָפּהאַלטען פון איינצוקויפען פערשידענע זאַפּאַסען אין דער האָפנונג, אַז אָט־אָט ווערט אַ געוואַלטיגער זול, אָבער די פערביליגערונגס־אַקציע האָט אין דער פּראַקטיק בעוויזען, אַז אַ שטעקען האָט צוויי עקען, צוזאַמען מיט׳ן פּרוב אַראָפּצודריקען די פּרייזען פון אינדוסטריע־אויסאַרבייטונגען איז אויך געגאַנגען דאָס פאַלען פון די פּרייזען פון געוויסע לאַנדווירטשאַפטליכע אַרטיקלען און די פּראָפּאָרציע איז געבליבען כמעט די זעלבע ווי פריהער.

אַלזאָ אויך די דאָזיגע „נישט עקאָנאָמישע" לאָזונג, וועלכע האָט אייגענטליך בעצוועקט צו שאַפען פאַר דער רעגירונג אַ געוויסע מעהר גינסטיגע סיטואַציע ביים פּערקלענערען די שכירות פון די בעאַמטע און ביים פערגרעסערען געוויסע אָפּצאָהלונגען פאַר איהר גופא, האָט זיך געענדיגט מיט אַ פולשטענדיגע פיאַסקאָ, אַזוי איז דאָס שטענדיג, ווען מיניסטאָרען פון ווירטשאַפטס־רעסאָרטען טראַכטען מיט נישט עקאָנאָמישע קאַטעגאָריעס, ווען ווירטשאַפטליכע „פאַכמענער" ווערען ביי אונז געבוירען אָן שום ערנסטער צוגרייטונג איבער נאַכט און זיי לייטען עס מיט דער גאַנצער ווירטשאַפטס־פּאָליטיק פון לאַנד.

היינט זאָגט שוין קיינער נישט, אַז ס׳איז גוט און דער לייטער פון אונזערע פינאַנסען — מיני. מאַטושעווסקי האָט שוין פון דער הויכער סיים־טריבונע מודה געווען, אַז נישט נאָר ס׳איז שלעכט, נאָר ס׳איז ביטער, מ׳קען מעהר פון דער בעפעלקערונג נישט אַרויספּרעסען, מחמת מ׳האָט שוין אָנגעצויגען ביז׳ן העכסטען גראַד און ביי די איצטיגע פערהעלטנישען מוזען דער לופטענדער ווי אויך דער קינסטיגער בודזשעט־יאָהר זיך ענדיגען מיט אַ דעפיציט פון 350 מיליאָן זל. פון דער בעפעלקערונג קען מען שוין נישט דעם דאָזיגען דעפיציט אויספּרעסען — הלילה נוצם מען זוכען פון אַנדערע מקורים. [illegible] פון די [illegible] פערקלענערט ווער־רען אויף 15 פּראצ.. מ׳וועט וואַהרשיינליך פריהער אָדער שפּעטער דורכפיהרען געוויסע רעדוקציעס און אַזוי וועט מען דערווייל פאַרלאַטענען דעם בודזשעט. נישט קיין פרעהליכע געדאַנקען און נישט קיין פרעהליכע פּערספּעקטיווען.

אָבער ווען בלינדע ווערען זעהעוודיג, איז דאָס פאָרט אַ סימן, אַז אויף להבא וועט מען זיך מעהר נישט בענוצען מיט ביליגע לאָזונגען, נאָר ערנסטער זיך פּערטראַכטען איבער דער סיטואַציע.

א. צ—ס.

„דער דאָלאַר שמעקט נישט מיט ציבעלע"
דאָס שוואַרצמאַה׳דיגע מענה לשון פון אַ פּויליש „דעמאָקראַטיש־פּראָגרעסיווען" בלאַט

מיר האָבען קיינמאָל נישט געהאַט קיין גרויסע אמונה אין די יודען־פריינדליכע געפיהלען פון די פּוילישע פּאַרטייען, אַפּילו פון די ליבעראַלע און פּאָרטגעשריטענע, אָבער דאָך האָט מען געהאַלטען, אַז דעם מאָנאָפּאָל אויף אַנטי־סעמיטיזם האָט גענומען אין איהרע הענד די ענדעציע, עס ווייזט זיך אָבער אַרויס, אַז דאָס איז אַ טעות, ווייל אָט איז דער אָרגאַן פון דער ראַדיקאַלער פּויערים־פּאַרטיי „וויזוואָלעניע" אַ פּאַרטיי, וואָס האַלט זיך פאַר דורך און דורך דעמאָקראַטיש, וואָס קעמפט פאַר אַלע שיינע לאָזונגען און געפינט זיך אין אָפּאָזיציע צום פּאָשיזם פון דער סאַנאַציע, אַרויס מיט אַזא מענה לשון וועגען יודען, וואָס אַקעגען דעם וואָלט זיך נישט געקאָנט שעהמען קיין בידגאָשטשער אָדער פּאָזנער אַנטיסעמיטיש בלאַט. פּונקט אַזוי ווי די ענדעקעס, ציטערט אויך די „וויזוואָלעניע", אַז יודען זאָלען חלילה נישט בעקומען אַביסעל לאַנד אויף פּאַלעסיע, אין די בלאָטעס, וועלכע די רעגירונג פערבעהמט זיך אויסצוטריקענען, און אָט מיט וואָסערע אַרגומענטען דאָס מ׳שטייגט געזאָגט ראַדיקאַלע בלאַט וויל אָפּווענדען די יודישע סכנה, וואָס רוקט זיך אָן אויף די פּינסקער בלאָטעס.

קודם כל רעכענט די צייטונג אויס אַלע חטאים, מיט וועלכע די יודען האָבען זיך פערזינדיגט געגען פּוילען אין משך פון הונדערטער יאָהרען פּוילישע געשיכטע. יודען זענען געווען אַרענדאַרען, האָבען אויסגעזויגען און פעהשיכורט די פּויערים, האָבען ממש געטרונקען זייער בלוט, און ווייטער:

„אין דער צייט פון קריג 1920 זענען די יודען צאָהלרייך אַנטלאָפען קיין אויסלאַנד, כדי אויסצומיידען צו דינען אין מיליטער. דאָס איז נישט קיין טיפּ פון אַ בירגער, אויף וועלכען מ׳קאָן רעכענען, אַפּילו ווען דער יוד איז אָרים אונטערשטיצט ער דאָך נישט די אינטערעסען פון פאָלק, נאָר ער פערבינדעט זיך גערן מיט זיינע שונאים", אָבער דאָס איז נישט אַלץ.

„לאָמיר איבערגעהען, שרייבט דאָס בלאַט, צו דער הויפּט פראַגע: געבען יודען ערד צי ניין... צו וועט דער יוד זיין אַ גוטער באַלעבאָס?"

אויף דער פראַגע ענטפערט דאָס בלאַט „ניין", און ברענגט אַ משל פון אַ יודישער קאָלאָניע, וואו די יודעי פערנעהמען זיך מיט האַנדעל, מיט שאַכער־מאַכער, מיט אַלערליי קאָמבינאַציעס, דורך וועלכע זיי פּערסם׳ען דאָס לעבען פון גאַנצען דאָרף.

„לאָמיר העלפען די יודען צו בעקומען ערד אין אויסלאַנד, לאָמיר זיי בעזעצען אין פּערו אויף די דאָרטיגע גרויסע שטחים, אָבער זאָל זיך נישט דער־וועגען קיין שום פּוילישע רעגירונג, אונטער קיין שום אויטאָריטעט, בעוואָלה׳נדיג די איינגעבוירענע בעפעלקערונג, געבען ערד די יודען. אַפּילו די צאַרישע רעגירונג האָט אַנערקענט, אַז די צאָהל פּוילישע פּויערים צוואַקסט זיך אַזוי, אַז פאַר זיי וועט אויספעהלען ערד, און אונזער סאַנאַציע־רעגירונג וואָס וועט דערצו טון? צי וועלע זגובר זיין די אינטערעסען פון די יודען, ווייל דער דאָלאַר שמעקט דאָך נישט מיט ציבעלע!"

אַזאַ אָפּענהערציג שוואַרצמאַה׳דיג לשון איז שווער צו געפינען אין די פינסטערסטע אַנטיסעמיטישע בלעטלעך. עס איז אינטערעסאַנט, וואָס וועט זאָגען דערצו די אידעאישער פיהרער פון דער פּאַרטיי, דער געוו. מיניסטער טוגוט, וועלכער שפּילט דאָך די ראָלע פון פּערטיידיגער פון אַלע גערעכטיגקייטען אין דער וועלט. וואָס וועלען זאָגען די פּ.פּ.ס. צו דער שפּראַך פון זייערע האַרציגסטע פערביגדעטע, די „וויזוואָלענצעס"? פאַר דער יודישער בעפעלקערונג אין פּוילען בעווייזען די ווערטער פון וויזוואָלעניע־אָרגאַן, ווי ווייט און וויפיל מ׳קאָן רעכענען אויף דער אַזוי גערופענער פּוילישער דעמאָקראַטיע.

שכרות צווישען קינדער און שילער
אינטערעסאַנטע פאַקטען פון דער דעבאַטע אין סיים

בעת דער דעבאַטע אין סיים וועגען אַנטי־אַלקאָהאָל־געזעץ האָט דער דעפּוטאַט פּאַניקאָווסקי פון כ. ד. געבראַכט העכסט אינטערעסאַנטע ציפערען וועגען דער פּערשפּרייטונג פון שיכרות צווישען קינדער און שולער־יוגענד.

עס ווייזט זיך אַרויס, אַז אין די וואַרשאָווער פּאָווישעכנע שולען טרינקען בראָנפען 70 פּראָצענט פון די יונגלעך און 62 פּראָצענט פון די מיידלעך. דער גרעסטער פּראָצענט (גאַנצע הונדערט) פאַלט אויס אויף 7־יעהריגע קינדער, ערשט שפּעטער הערען אַ טייל קינדער אויף צו טרינקען. לויט די אויסרעכענונגען פון ד״ר קאָפּמשינסקי טרינקען נישט קיין בראָנפען ס״ה 25 פּראָצענט פון די קינדער, 62 פּראצ. טרינקען פון צייט צו צייט און 13 פּראָצענט טרינקען שטענדיג.

שרעקליכע ציפערן האָט געזאַמעלט ד״ר ראַטקאָווסקי אין איינער פון די וואַרשאָווער קינדער אַמבולאַטאָריעס, 2,5 פּראצ. פון די קינדער האָבען די מוטער געגעבען צו טרינקען שוין אין די ערשטע חדשים פון זייער לעבען, אין צווייטען קוואַרטאַל פון לעבען [illegible] בעקומען אַלקאָהאָל 6 פּראצ., אין דריטען קוואַרטאַל — 10 פּראצ., אין פערטען — 10 פּראָצענט.

צווישען די קינדער פון 6—14 יאָהר זענען פערהאַן אַזעלכע, וואָס טרינקען ווי אמת׳ע שיכורים. אַן אַנקעטע, וואָס איז דורכגעפיהרט געוואָרען אין איינער פון די וואַרשאָווער גימנאַזיעס, האָט אַרויסגעוויזען, אַז צווישען די יונגלעך פון 3־טען ביז׳ן 8־טען קלאַס איז פערהאַן ס״ה 5 פּראָצענט, וואָס קאָנען בכלל נישט טרינקען קיין אַלקאָהאָל; 18 פּראָצענט האָבען צוליב פערשידענע טעמים אויפגעהערט צו טרינקען, פיל / . . האָבען אויף דער פראַגע, פאַרוואָס און ביי וועלכע געלעגענהייטען זיי טרינקען, געענטפערט זעהר ציניש. איין שילער שרייבט: „צומייסטענס טרינק איך אין געזעלשאַפט פון פרויען, דאָס ווירקט אויף מיינע נערווען".

שטענדיג די יודען פאַר ארץ־ישראל
אָבער נישט שטענדיג ארץ־ישראל פאַר יודען

פּאַריז (יט״א) אין אַ געשפּרעך מיט׳ן פאַרשטעהער פון דער יודישער טעלעגראַפען אַגענטור האָט דער גענעראַל־דירעקטאָר פון קרן־קימת־לישראל, וועלכער געפינט זיך דאָ אויף דער צוריק־רייזע פון אַמעריקע קיין א״י, ערקלערט צוו. אַנד.:

נישט קוקענדיג אויף דער שווערער עקאָנאָמישער לאַגע פון די אַמעריקאַנער יודען, גלויב איך צו האָבען דערגרייכט בעדייטענדע רעזולטאַטען. דאָס שלאָג־וואָרט פון מיין אַמעריקאַנער טור איז געווען: „מיר וועלען שטענדיג האָבען די יודען פאַר א״י, אָבער נישט שטענדיג א״י פאַר די יודען. אויב מיר וועלען בעזיצען דעם א״י־באָדען, וועלען פאַר אונז צוואַנציג פּאַספּילדס נישט זיין שרעקליך, אויב מיר וועלען איהם נישט בעזיצען, וועלען אונז צוואַנציג באַלפור׳ס נישט העלפען", די אַמעריקאַנער יודען האָבען פערשטאַנען דעם דאָזיגען אמת און איינגעגאַנגען אויף דעם פּראָיעקט צו שאַפען אין [illegible] פון 5 יאָהר 5 מיליאָן דאָלאַר פאַר דעם ק.ק.ל.

מיין אויפענטהאַלט אין די פּעראייניגטע שטאַטען איז זיך צונויפגעפאַלען מיט דער פערעפענטליכונג פון פּרעמיער מאַקדאָנאַלד׳ס בריף צו ד״ר וויצמאַן. איך טייל לגמרי נישט דאָס געפיהל פון נצחון, מיט וועלכען דער בריף איז אויפגענומען געוואָרען אין געוויסע קרייזען. אמת, דער בריף האָט דורכגעשטראָכען די שלעכטע איינדרוקען, וועלכע עס האָט געשאַפען דאָס ווייס־בוך. אָבער ער ענדערט נישט לחלוטין דעם יסוד פון אָט דעם דאָקומענט. נאָך ערגער: דאָס ווייס־בוך האָט געוועקט דאָס נאַציאָנאַלע געוויסען פון די יודען אויף דער גאַנצער וועלט. מען האָט פּראָטעסטירט, געקעמפט, געהאָפט. דער מאַקדאָנאַלד־בריף האָט איינגעשלעפט די אונרוהיגקייט, איינגעשלעפערט די וואַכזאַמקייט, נישט ענדערענדיג לגמרי די לאַגע. דאָס איז זעהר געפעהרליך. די צוגעזאָגטע הלוואה פון 2 אַ האַלב מיליאָן פונט איז אַ קנאַפּע טרייסט, עס איז כמעט זיכער, אַז בלויז די אַראַבער וועלען געניסען פון דער מזל ברכה, וואָס וועט פליסען אויף דער לאַנדווירטשאַפט פון דער הלוואה. מען דאַרף פאַראויסזעהען דעם דאָזיגען רעזולטאַט, מען מוז דעריבער פאָדערען אַנ׳ערבות געגען דער טענדענציעזער פערווענדונג פון די סומען, וואָס וועלען איינפליסען אין אוצר פון דער א״י־רעגירונג, מיט איין וואָרט, מען טאָר זיך בשום אופן נישט לאָזען איינוויגען דורך די שעהנע ווערטער פון פּרעמיער מאַקדאָנאַלד׳ס בריף.

כדי אָבער צו קענען קעמפען, מוזען די ציוניסטען צוזאַמענשליסען זייערע כחות. דער פעראייניגטער ציוניסטישער פראָנט איז נישט אונמעגליך. מען דאַרף לאָזען אָן אַ זייט כלערליי טענות פון צווייטראַנגיגער וויכטיגקייט און דענקען בלויז וועגן דעם ענדציל, וועלכער איז דערזעלבער פאַר אַלע ציוניסטען.

קיין יודיש־אַראַבישע פערשטענדיגונג
רעזאָלוציעס פון דער אַראַבישער עקזעקוטיווע

ירושלים (יט״א) די אַראַבישע פּרעסע פּערעפענטליכט פּאָלגענדע רעזאָלוציעס וואָס זענען אָנגענומען געוואָרען דורך דער אַראַבישער עקזעקוטיווע אויף איהר לעצטער סעסיע:

צווישען אַראַבער און יודען וועט נישט קומען צו דער פערשטענדיגונג, וועלכע די רעגירונג בעמיהט זיך דורכצוזעצען, כל־זמן עס וועלען נישט רעווידירט ווערען די באַלפור־דעקלאַראַציע און א״י מאַנדאַט און כל זמן די רעגירונג וועט נישט נעמען אין אַכט די איינווענדונגען פון דער אַראַבישער עקזעקוטיווע געגען מאַקדאָנאַלד־בריף. די עקזעקוטיווע זאָגט זיך אַרויס ענטשידען געגען דער לעצטער רעגירונגס־ערקלערונג, וועלכע ערלויבט יודען פריי איינצוקויפען באָדען פריי אימיגרירען קיין א״י און צו באָיקאָטירען די אַראַבער. די עקזעקוטיווע פאָדערט אויף דאָס אַראַבישע פאָלק אין א״י צו געברויכען נאַציאָנאַלע מלבושים און קויפען אויסשליסליך אַראַבישע פּראָדוקטען.

די אַראַבישע עקזעקוטיווע האָט איבערגעגעבען דעם הויך־קאָמיסאַר סער טשענסעלאָר אַ פּראָטעסט געגען שליסען דעם „פעלעסטין" פאַר אָבדרוקען די יפו׳ער עלילת־דם־ידיעה.

בעגריסונגס־בריף פון פעליקס וואַרבורג
צום קבלת־פנים פאַר׳ן פּוילישען קאָנסול אין אַמעריקא

ניו־יאָרק, 14. (יט״א טעלעגראַפיש) די „קאָלא פּאָלסקיע" אין ניו יאָרק האָט איינגעאָרדענט אַ פייערליכען קבלת פנים פאַר׳ן נייעם פּוילישען קאָנסול אין אַמעריקא טיטוס זבישעווסקי. צו דעם קבלת פנים איז אויך איינגעלאַדען געוואָרען דער פאָרזיצער פון יודיש־אַמעריקאַנישען קאָנגרעס, פעליקס וואַרבורג.

צוליב זיין שלעכטען געזונדצושטאַנד האָט וואַרבורג נישט געקענט קומען צו דער פייערונג, ער האָט אָבער צוגעשיקט אַ בעגריסונגס־בריף, אין וועלכען ער שרייבט, אַז ער גלויבט אין די גוטע כוונות פון דער פּוילישער רעגירונג בנוגע די יודען. ער איז אָבער פערזאָרגט מיט דער געפאַהר, וואָס קומט פאַר די יודען צוליב איינפיהרען פון מלוכה מאָנאָפּאָלען.

וואַרבורג דריקט אָבער אויס די האָפנונג, אַז יודען וועלען אויך אָנגענומען ווערען אין די מלוכה־שע מאָנאָפּאָל־אונטערנעהמונגען.

א יוד. גענעראַל בעשטימט אויף אַ וויכטיגען אַמט אין איטאַליען

רוים (יט״א) דער יודישער גענעראַל אומבערטא סוגליעס, איינער פון די בעריהמטעסטע איטאַליענישע אויטאָריטעטען אויפ׳ן געביט פון מיליטערישער אינזשיניעריע און בויאונגס־קונסט, איז בעשטימט געוואָרען אַלס גענעראַל דירעקטאָר און לייטער איבער אַלע מיליטערישע שיף־ און פלאָט־קאָנסטרוקציעס.

גענ. אומבערטא סוגליעס האָט זיך בעריהמט געמאַכט מיט דעם, וואָס ער האָט אויפגעהויבען פון אָפּגרונד אַ ריי׳ה איטאַליענישע קריגס־שיפען, וועלכע זענען אונטערגעגאַנגען אין די מלחמה־יאָהרען.

מאַלפּעס אַוועקגערויבט אַ מענשליך קינד און עס געהאַלטען 13 יאָהר

פּאַסירט האָט עס אין אַפריקע.—ד׳ מוטער פון׳ם קינד איז געשטאַנען אין פעלד און געשניטען תבואה, ווען אַ מאַלפּע האָט זיך פאַר׳גנב׳עט און אַוועקגעשלעפּט דאָס קינד אין וואַלד

פון קייפּטאַון (אַפריקע) גיט מען איבער וועגן אַ 14־יאָהריג יונגעל, וואָס איז געראַובט געוואָרען אַלס קינד פון אַ מאַלפּע און איז אויפגעכאַוועט געוואָרען פון די אַפּען. 13 יאָהר איז ער דאָרט געווען, און פאַר דער צייט איז ער אַליין פערוואַנדעלט געוואָרען אין אַ מאַלפּע, לויט זיין אויפפיהרונג, לויט זיין גאַנג און לויט זיין עסען. בלויז די מענשליכע פיגור איז פערבליבען, וואָס טיילט איהם גלייך אויס פון די מאַלפּעס, און מען קען גלייך דערקענען, אַז דאָס איז אַ מענש און נישט קיין מאַלפּע.

מיט דרייצעהן יאָהר צוריק איז אַ פרוי אין אַפריקע, אַ דאָרטיג איינגעבוירענע, געשטאַנען אין פעלד און געאַרבייט. נישט ווייט פון איהר איז געלעגען איהר קליין קינד. פלוצלונג האָט די מוטער דערהערט אַ געשריי. זי האָט זיך אומגעקוקט און געזעהען, ווי אַזוי אַ גרויסע מאַלפּע האָט אַ כאַפּ געטהון דאָס קינד און איז פערשוואונדען אין געדיכטען וואַלד. עס איז געוואָרען אַ טומעל אַ ליאַרם. די איינוואוינער פון דאָרף האָבען זיך אַוועקגעלאָזט זוכען דאָס קינד, אָבער זיי האָבען פון איהם קיין שפור נישט געפונען.

דרייצעהן יאָהר זענען אַוועק און דאָס קינד האָט זיך נישט אָפּגעזוכט. די מוטער האָט שוין גאָר געהאַט פערגעסען אָן איהר אַוועקגערויבט קינד. איין מאָל זענען אין דאָרף פאָרט אַלפרעד, אין דער קייפּטאַון פראַווינץ, אָנגעקומען אַ מחנה יעגער, וועלכע האָבען זיך אַוועקגעלאָזט אין וואַלד צו פאַנגען פערש׳דענע חיות. זיי האָבען זיך אָנגעשטויסען אויף אַ שפור פון אַ גאַנצער מחנה מאַלפּעס, און זיי האָבען בעשלאָסען צו פאַנגען אַ פּאָר לעבעדיגע מאַלפּעס פאַר אַ מוזעאום. באַלד האָבען זיי פון דער ווייטען דערזעהן, ווי פון אַ הייל לאָזט זיך אַרויס אַ היבשע צאָהל מאַלפּעס, און נאָך זיי קריכט נאָך עפּעס אַ בעשעפעניש, וועלכע פויסט אויף אַלע פיר און מאַכט דורך די זעלבע בעוועגונגען, ווי די מאַלפּעס, אָבער מען קען גלייך דערקענען, אַז דאָס בעשעפעניש איז נישט קיין געוועהנליכע מאַלפּע. ווען די יעגער זענען צוגעקומען נעהנטער, האָבען זיך די מאַלפּעס דערשראָקען און זענען זיך צולאָפען. דאָס בעשעפעניש, וואָס האָט נישט געקענט לויפען אַזוי שנעל ווי די ריזיגע מאַלפּעס, איז געבליבען הינטערשטעליג. דערזעהענדיג פאַר זיך אַ גאַנצע מחנה מענשען, האָט דאָס בעשעפעניש זיך שנעל אַרויפגעדראַפּעט אויף אַ בוים, אויפ׳ן בוים האָט עס געקלעטערט פונקט אַזוי גוט און אַזוי שנעל, ווי די ריזיגע מאַלפּעס, די יעגערס זענען געווען ענטשלאָסען צו כאַפּען דאָס בעשעפעניש אַ לעבעדיגס. זיי האָבען אָבער מורא געהאַט אַרויפצוקלעטערן אויפ׳ן בוים, האָבען זיי דעם בוים אַרונטערגעזעגט און געפאַנגען דאָס בעשעפעניש, וואָס האָט זיך אַרויסגעוויזען צו זיין אַ 14־יאָהריג יונגעל, וואָס איז דערצויגען געוואָרען פון די מאַלפּעס, און איז אויסער זיין אויסזעהען אַליין געוואָרען מעהר מאַלפּע, ווי מענש. ווען דאָס יונגעל איז געבראַכט געוואָרען אין דאָרף און די געשיכטע איז בעקאַנט געוואָרען די איינוואוינער, האָט זיך די מוטער פון אַמאָליגען אַוועקגערויבטען קינד דערמאָהנט אָן דער אַמאָליגער פּאַסירונג און איז גלייך געקומען צו לויפען אָנצוקוקען די „מענשליכע מאַלפּע״, די מוטער האָט גלייך דערקענט דאָס יונגעל אַלס איהר פערשוואונדען קינד, און זי האָט איהם צוגענומען צו זיך.

פאַר די דרייצעהן יאָהר, וואָס דאָס קינד האָט אָפּגעוואוינט מיט די מאַלפּעס, האָט ער איבערגענומען אַלע זייערע מנהגים און זייער אַרט לעבען. ער איז אַזוי איינגעוואוינט צו געהן אויף אַלע פיר, אַז מען קען איהם נישט בעוועגען צו פּרובען געהן בלויז אויף צוויי פיס. קיין געקאָכטע זאַכען קען ער נישט פערטראָגען. ער עסט בלויז רויהע גראָזען און פרוכטען. ער כאַפּט פליגען און ביהנען און אַנדערע קליינע בעשעפענישען און עסט זיי לעבעדיגערהייט.

מיט אַ קורצער צייט צוריק איז אין דאָרף אַלפרעד געקומען אַ סאַניטאַרער אינספּעקטאָר, צו אונטערזוכען דעם געזונד־צושטאַנד פון דער בעפעלקערונג. ער האָט דערהערט די געשיכטע פון דעם מאַלפּע־יונגעל און ער איז אַוועק אָנקוקען דאָס בעשעפעניש. פאַר די עטליכע יאָהר, וואָס דאָס קינד האָט פערבראַכט ביי דער מוטער. האָט ער זיך אויסגעלערנט אַרויסצורעדען עטליכע ווערטער און צו געהן אויף צוויי פיס אַ קורצע שטרעקע. אין גאַנצען האָט ער זיך אָבער נאָך נישט אָפּגעוואוינט פון דעם מאַלפּע־לעבען. באַלד ווי די מוטער געהט אַרויס פון הויז, לאָזט ער גלייך אַראָפּ די הענד און הויבט אָן אַרומלויפען און אַרומטאַנצען אויף אַלע פיר. דאַן פיהלט ער זיך מעהר ביי זיך אין דער היים, ווי ווען ער געהט אויף צוויי פיס. קיין געקאָכטע שפּייזען קען ער נאָך אַלץ נישט פערטראָגען. ער האָט זעהר ליב צו דראַפּען זיך אויף די ווענד און אויף ביימער.

אכטונג,
פענסיאָנאַט־אינהאָבער
אין דער פּאָפּולערער און דורך פיל דאָקטוירים רעקאָמענדירטע זומער־וואוינונג
Poddębie Tuszyn Las
אונטער לאָדז טראַמוואַי־צופאָהר איז צו פערפאַכטען דער בעריהמטער
Grand-Pensjonat
וואָס פּראָספּערירט ערפאָלגרייך זייט מעהרערע יאָהרען און איז מאָדערן און קאָמפאָרט איינגעריכטעט ווי: וואַסער־לייטונג, באָדע־צימער, עלעקטריש בעלייכטונג, ראַדיאָ־טעלעפאָן, א. ז. וו.
צו ערפאָהרען אין לאָדז ביי
מ. ג. אָפּאַטאָווסקי, אַגראָדאָווא 5, 2. שטאָק.

אַ נייע סעריע געפינט זיך שוין אין פערקויף
REX DOMO
(PIĄTA PROSTOWNICZA)
4־לאַמפּיגער שטראָם־אַפּאַראַט
האָט וואָס אַמאָל מעהר אַ גרעסערן אָבזאַץ
רעוואָלוציאָנס־פּרייז 590 זל. צוזאַמען מיט לאַמפּען.
ראַדיאָ־רייכער, פּיעטריקאָווער 142

האַנדעל מיט קינאָ־מיידלעך

פאַר׳ן געברויך פון אַמעריקאַנער מיליאָנערען

א גרויסען סקאַנדאַל האָט אַרויסגערופען אין די פעראייניגטע שטאַטען די פאָלגענדע רעוועלאַציע.

אין לאָס־אַנזשעלאָס האָט עקזיסטירט א מאַגאַזין „ירידֿ״ אָרגאַנידירט אויף שטרענג קאָמערציעלע יסודות, וועלכער פלעגט צושטעלען יונגע מיידלעך פאַר די קאַליפאָרנער מיליאָנערען, וואָס האָבען געוואָלט פרעהליך פערברענגען זייער „וואָכען־ענד״ אויפ׳ן „שויס פון דער נאַטור״.

וועגען דעם דאָזיגען „מאַגאַזין״ האָט מען זיך דערוויסט צוליב דער אָנקלאַגע פון 4 יונגע מיידלעך, יונגער פון 18 יאָהר, שילעריגס פון איין קאָלעדזש. די פּאָליציי האָט שוין פון לאַנג געהאַט א פערדאַכט, אַז אַזאַ אָרגאַניזאַציע עקזיסטירט, אָבער זי האָט ביז איצט נישט געהאַט קיין קאָנקרעטע בעווייזען. אין דער וואוינונג פון איינעם פון די הענדלער, וועלכען עס איז געלונגען צו אַרעסטירען, האָט מען געפונען א גאַנצע קאַרטאָטעקע, אויסגערעכענט די נעמען און אַדרעסען פון די מיידלעך, בעשרייבונגען פון זייער אויסערליכקייטען און מעלות, אויך א צעטעל פון א 200 מיליאָנען „מעגליכע קונים״. דער פּרייז פון א מיידעל אויף א טאָג האָט זיך געוואַקעלט צווישען 200 און 2000 דאָלאַר.

דאָס סקאַנדאַליעזסטע אין דער גאַנצער געשיכטע איז דאָס, וואָס די אונטערנעהמער האָבען שטענדיג געהאַט א גרויסען אויסוואַהל פון „סחורה״. די בעגלייטערינס פון די מיליאָנערען האָבען זיך ווערבירט אויסשליסליך צווישען די מיידלעך, וועלכע פלעגען קומען קיין האָליוואָוד אין דער האָפנונג אויף א גלענצענדער קינעמאַטאָגראַפישער קאַריערע. דער טרוים וועגען רוהם און געלד איז נישט מקוים געוואָרען און די נישט־דערגאַנגענע קינאָ־שטערן האָבען זיך לייכט געלאָזט אויף דעם וועג פון לייכטען און טיילמאָל הויכען פערדינסט, וועלכער האָט זיי געגעבען די מעגליכקייט ווײַטער אָפּצולעבען א שטיקעל צייט.

אויף זינדיגע וועגען

43) סענסאַציאָנעל־עראָטישער ראָמאַן פון לאָדזער לעבען

— דאָס בלוט האָט אין מיר אויפגעקאָכט, האָט דער „תליון״ ווייטער דערציילט, איך האָב אָנגעטאַפּט מיין „שפּייער״ אין טאַש און געוואָלט דעם „ווישטשאַק״ אַוועקלעגען אַ טויטען אויפ׳ן אָרט, איך האָב מיר אָבער איבערגעלעגט, אַז איך וועל דערפון גאָרנישט האָבען און האָב בעשלאָסען, אַז איך וועל דעם שאָפער נאָכגעהען, כדי זיך צו דערוויסען, וואו ס׳געפינט זיך מאַניע. אַזוי האָב איך געטהון. דער שאָפער איז אַרויפגעגאַנגען אויפ׳ן ערשטען שטאָק, איך בין נאָכגעגאַנגען. ער איז אַריין אין אַ וואוינונג און איך האָב בשום אופן נישט געקענט זעהען וועלכער איינוויינג געפינט זיך און וואָס דאָרט קומט פאָר. איך האָב פון איינעווייניג בעהערט עטליכע שטימען, איך האָב ריזיקירט און פון באַלקאָן בין איך אַרויפגעקלעטערט אויפ׳ן ברעטעל פון פענסטער און אַריינגעקוקט אין צימער.

— און הער ראובן, דו וועסט נישט גלויבען, וואָס איך האָב דאָרטען געזעהען? מאַניע, טאַקע די דאָזיגע נקבה מאַניע איז געשטאַנען אין איין העמד נעבען דעם שאָפער און פון דער אַנדערער זייט איז געשטאַנען אַ פרייליין מיט אַ רעוואָלווער אין האַנט און איך וואָלט געשוואוירען, אַז זי האָט געצילעוועט אין מאַניען. אַזוי האָט געדויערט עטליכע סעקונדען. איך האָב נישט געקענט מעהר ריזיקירען, ווייל ס׳האָט נאָך געקענט אימיצער אָנשטויסען און איך וואָלט פערשיט געגאַנגען. איך האָב אָנגעטאַפּט אַ גינסטיגען מאָמענט און אַריינגעשאָסען דורכ׳ן פענסטער, צילענדיג אין מאַניען, פון איינעווייניג האָב איך נאָר געהערט אַ קוויטש און איך האָב געמוזט ענטלויפען, ווייל ס׳האָבען זיך שוין אָנגעהויבען צונויפצולויפען פון פערשידענע זייטען מענשען, איך האָב מיך „געצויגען״ און קיינער האָט מיך נישט בעמערקט, וואָס דאָרט איז געוואָרען, צי האָב איך עמיצען געטראָפען ווייס איך אַליין נישט. איך בין נאָר געווען צופרידען, אַז איך ווייס וואו מאַניע געפינט זיך און אַז נישט היינט, וועל איך זי אַנ׳אַנדער מאָל אַוועקלעגען, אָדער צוריקברענגען צו מיר. איך וואָלט דיר די גאַנצע מעשה נישט דערצעהלט, ווען נישט גאָר אַנ׳אַנדער מעשה.

— וואָס איז דערנאָך געשעהען האָט „ראובן ביק״ געפרעגט.

— אָט די מעשה, וואָס דו האָסט מיר פאַרגעלייענט אין דער צייטונג, וואָס מ׳האָט קאָלט געמאַכט „אַנ׳אינזשעניער״ איז טאַקע געשעהען אין דעם הויז, וואו מאַניע געפינט זיך, די גאַנצע מעשה געפעלט מיר נישט, מ׳האָט עפּעס ביי דעם בר־מנן געפונען פּאַפּירלעך, וואָס שטאַמען טאַקע פון מאַניען, און ווער ווייס אָבער צי מאַניע האָט דאָס שטיקעל אַרבייט נישט אויסגעפיהרט.

— גוט, שוין גוט, וואָס דיר קען איינפאַלען, איך געדענק דאָך מאַניען, זי האָט זיך זיכער אַריינגעפּאַסט צו זיין א מאַדאַם, איידער צו דער גראָבער רחמה, זי וואָלט קיין „נאַסער אַרבייט״ נישט געקאָנט מאַכען.

— אַז איך זאָג דיר, ראובן, אַז די מעשה געפעלט מיר נישט זאָלסט דו זיך פערלאָזען און טאַקע צוליב דעם דאַרף איך דיך האָבען, אַז דו זאָלסט מיר העלפען. אין דעם אויגענבליק איז אין דער שענק אַריינגעקומען א פערזאָן אין מיטעלע יאָהרען, מיט אַנ׳אויסזעהען ווי אַלע געסט פון דער שענק, נאָר געווען איינגעצויגען אַנדערש אָנגעטהון. ער האָט געטראָגען אַ פיינעם ספּאָרט־אַנצוג פון א העלען קאָליר, מיט קורצע הויזען, ספּאָרט־זאָקען און געלע הויכע שיך, א וועליסאָפּנד־היטעל און א ליולקע אין מויל. דער פערזאָן איז לאַנגזאַם אַדורכגעגאַנגען דורך דעם זאַל פון דער שענק און אויפמערקזאַם אָנגעקוקט אַלע געסט, וואָס האָבען זיך געפונען ביי די טישלעך, פון אַלע זייטען האָט זיך געהערט א געברומעריי.

— זעקס, געסקים

— נישט קיין זעקס און נישט געסקים האָט דער אַריינגעקומענער געזאָגט שמייכלענדיג און אָנגעשטופּט מיט טאַבאַק זיין ליולקע, איך בין א היימיש רונדעל, אמת איך בין שוין לאַנג נישט געווען הי, אָבער מ׳קען מיך דאָ גוט פון אַלע זייטען, איך בין נישט קיין „הונד״ (אַגענט).

מ׳קען נישט וויסען, האָט זיך אַרויסגעכאַפּט א יונגער בחור, מיט שוואַרצע פלינקע אויגען, תּמיד מען מ׳האָט דאָ געפופען „סאַרנער״.

— האַלט ס׳פּיסק יאַט איינער, האָט דער אַריינגעקומענער ביין געזאָגט, איך האָב שוין מעהר „הונד״ אַוועקגעשיקט אויף יענער וועלט, וויפיל די האָסט יאָהרען, ער האָט געריכערט זיין ליולקע און ווייטער נייגיריג זיך אַרומגעקוקט צווישען די געסט.

דער איגהאָבער פון דער שענק „דער וואַרשאַווער יאַט״ איז דערווייל געקומען אין מיטען צימער אַריין און הויך, מעשה בעל־הבית, מיט שמאָלץ געזאָגט:

— דזשעק, פון וואַנען זאָל מען דיך דאָ קענען, אַז דאָס אַלס זענען נאָך „שנעקעס״. זייט דו ביזט אַוועק פון לאָדז איז שוין 15 יאָהר און דאָס געזונדעל האָט זיך שוין דאָ עטליכע מאָל געטוישט.

— כ׳זעה טאַקע נישט דאָ קיין איין בעקאַנטען מענש.

— ברודער, אַביסעל זיצט אין תפיסות, א ביסעל אין „בוינע״ (בוענאָס־איירעס) און א ביסעל עלטערע, אונזערע מענשען האָט גאָט געהאָלפען און זיי האָבען „באַסטירט״ (אָפּגעשטעלט זיך).

האָבען זיי זיך כאָטש אָנגעגרייט כסף אויף דער עלטער – האָט דזשעק געפרעגט.

— ווי איינער, דער „וואַרשאַווער יאַט״ האָט זיך דאַן געווענדעט צו די געסט און זיי געזאָגט, אַז דאָס איז אַנ׳אייגענער מענש, הייסט דזשעק און איז אַמאָל געווען אין לאָדז איינער פון די שענסטע און בעסטע געסט.

די שטימונג אין שענק איז געוואָרען א גאַנץ אַנדערע. עטליכע מענשען האָבען זיך געשטופּט צו דזשעק׳ן און איהם געגעבען שלום־עליכם.

דזשעק האָט צופרידען געשמייכעלט אַזוי ווי א לעהרער געזעגענט זיך מיט זיינע אַמאָליגע תלמידים.

— א קאָלעיקע פאַר אַלע, וואָס זענען דאָ אויף מיין קאָנטאָ, האָט דזשעק געשריגען צום „וואַרשאַווער יאַט״ און ווייטער געגאַנגען איבער׳ן צימער זוכענדיג עמיצען נעבען טיש ביי וועלכען ס׳איז געזעסען דער „תליון״ מיט „ראובן ביק״ האָט דזשעק זיך לענגער אָפּגעשטעלט און זיך גוט איינגעקוקט, דער „תליון״ מיט זיין שטענדיג בייזען בליק און פערקרומטען מויל, האָט אויך שאַרף אָנגעקוקט דזשעק׳ן און ביידע זענען אין דערזעלבער פּאָזע געבליבען עטליכע סעקונדען:

— שלום־עליכם, האָט דער „תליון״ אויסגעצויגען זיין בערען לאַפּע צו דזשעקן.

דזשעק האָט איהם דערלאַנגט די האַנד און איהם גאָרנישט געענטפערט.

— ביזט זיכער אַהערגעקומען קיין לאָדז אַלס אַמעריקאַנער פעטער, ניין, זאָג טאַמער האָסטו עפּיס אַ פעטען ביסען, וואָלט איך אויך געוואָלט איינבייטען, שוין לאַנג נישט געאַרבייט, „אַ נאַסע״ מלאכה מאַך איך אויך נישט אַוועק מיט דער האַנד, האָט דער „תליון״ אָפּגעגעבען אַנ׳אָפּערטע.

— איך ווייס שוין, האָט דזשעק זיך אָנגערופען, אַז דו ביזט געשיקט ווי אַ קאַץ, קענסט זיך אומגעהען מיט אַ שפּייער און ביזט אַ גרויסער ריזיקאַנט.

— וועלכער כאָלערע, האָט דיר שוין אויספּיפעט צו דערצעהלען דאָס אַלץ.

— איך האָב אַליין דאָס געזעהען.

— דער „תליון״ האָט זיך צולאַכט הויך אויפ׳ן קול!

— ס׳האָט זיך דיר אוודאי גע׳חלומט, מיך זעהט קיינער נישט אַרבייטען, ווייל איך נעהם קיינעם נישט מיט אויף קיין שום אַרבייט.

— נו מיר וועלען נאָך שמועסען וועגען דעם, דזשעק האָט זיך צוגעזעצט צום טיש, וואו ס׳זענען געזעסען דער „תליון״ מיט „ראובן ביק״ און געשטעלט פאַר זיך אַ זאַץ ביר.

— טאָמער האָסט עפּיס „פּושעסקראַביעט״ אָדער האָסט מורא פאַר „חיפּ־שון״ האָט דער „תליון״ זיך געווענדעט צו דזשעק׳ן, דאַרפסט דו היינט דאָ נישט זיצען.

— פאַרוואָס?

דערפאַר ווייל היינטיגע נאַכט האָט מען אויסגעפיהרט אַ „נאַסע״ אַרבייט ביי אַ געוויסען גוטמאַן אין הויז, ביי אַ מיליאָנער, און געוועהנליך, נאָך אַזאַ פאַל מאַכט די פּאָליציי רעוויזיעס אין אַלע „מלינות״ און די ערשטע פערשטעהט זיך איז די מלינה פון וואַרשעווער יאַט, אַזאַ טריפנה הצלחה האָט ער שוין, מיר וואָס זיצען היינט דאָ האָבען נישט וואָס מורא צו האָבען, ווייל מיר זענען ווי נאָך אַ חופּה, אָפּגעקימען די זינד, אָדער אַ לאַנגע צייט גאָרנישט געזינדיגט.

— אויב אַזוי וועל איך מיך מוזען „ציהען״ פון דאַנען איך וויל נישט דער פּאָליציי דערלאַנגען קיין „שלום־עליכם״ און ווענדענדיג זיך צו דעם „תליון״ האָט ער געזאָגט:

— קום מיט מיר, איך דאַרף דיך האָבען, איך וועל דיך לאַנג נישט פערהאַלטען.

דער „תליון״ האָט זיך אויפגעהויבען מיט אַ געפּיהל פון שטאָלץ, וואָס דזשעק האָט גראָד איהם אויסגעקליבען און איז אַרויס צוזאַמען מיט דזשעקן.

(המשך קומט)

חזנים און חזנות

אַ שמועס מיט'ן חזן גרשון סיראָטא

דער בעריהמטער קאַנטאָר גרשון סיראָטא, האָט אין אַרגענטינא, אין אַ געשפרעך מיט אַ זשורנאַ־ליסט, זיך אַרויסגעזאָגט וועגן חזנות און חזנים.

די חזנות פון דער בייעסטער עפּאָכע איז דער יודישער געשיכטע וואָלט מען געקאָנט אײַנטיילען אין דרײַ טיילען. מען וואָלט געקאָנט זאָגן — דרײַ דורות. צוזאַמען פערנעהמען זיי באַהענט צו הונדערט פופציג יאָהר.

דער ערשטער דור חזנים פון דער בייעסטער יודישער עפּאָכע — ווי מיר ווילען דאָס אָנגעהמען — צעהלט אַ רייה פאַטריאַרכען פון חזנות. גיכער וואָלט עס בעדאַרפט הייסען: פעריאָד. דער ערשטער פעריאָד האָט געצעהלט אַ יאָהר 80, דאָס איז דער פעריאָד. ווען עס האָבען געזאָגט דאָס שטאַרקסטע וואָרט אין דער חזנות די קלאַסישע מנגנים: צלאל אָדעסער און ירוחם הקטן.

צו דעם צווייטען דור פון חזנים געהערען די פיר דעמבעס פון תפילה און בגינה: פיני מינ־קאָווסקי, יעקב באכמאַן, אפרים ראזומני און יאַנ־קעל סאראַקער.

צו דעם דריטען דור חזנים געהערען די גרויסע חזנים פון אונזער צייט. אויסרעכענען נעמען? אַ צו גרויסער צעטעל וואָלט דאָס פערנומען. אויסער דעם פאָדערט דאָס אַ בעזונדערע אָפּהאַנדלונג. די יונגע האָבען זיך אין צאָהל זעהר פונאַנדער־געוואַקסען. זיי געפינען זיך איצטער נישט אין איין לאַנד — ווי עס איז אין רוב געווען מיט צעהנד־ליגער יאָהרען צוריק, אין רוסלאַנד — זיי זענען איצט צושפּרייט איבער דער גאַנצער וועלט. זיי, די חזנים פון אונזער צייט, געניסען פון אַלעמען, דערהויפּט פון דער רייכער ירושה פון די פריהער־דיגע מנגנים. אויף זייערע פונדאַמענטען מאַכט די הייניגע חזנות מאָדערניזירונגען, גייסטען, וואָס שטעט אָפּ די הייניגע מנגנים אינגאַנצען פון די מאָליגע. אין דעם ליגט אַ גרויסער בעלערענדיגער מאַטעריאַל, פיל פראַגען, איבער וועלכע עס לוינט זיך צו פערטראַכטען. פון דעם לערנט מען, אויף ווי ווייט דאָס יודישע לעבען האָט זיך געביטען, אויף וויפיל עס האָבען געמוזט געענדערט ווערען די פאָרעמס פון חזנות, אויף ווי ווייט די מאָדערניזי־רונגען זענען געווען אַ רעזולטאַט פון דעם, וואָס דאָס יודישע לעבען האָט זיך געענדערט. דער דאָ־זיגער פעריאָד — דער דריטער — קאָן מען רעכע־נען, האָט זיך אָנגעהויבען מיט 30—40 יאָהר צוריק.

באַטירליך, אַז איצט קומט פון זיך אַליין אַרויף אַ פראַגע:

וועלכע זענען די כאַראַקטעריסטיקס פון די דאָזיגע פערשידענע פעריאָדען און חזנות?

די חזנים פון דעם ערשטען דור — די גרויסע קלאַסישע — זענען אַלע געקומען פון מיטעל־ און דרום־רוסלאַנד. אָדעס און בערדיטשעוו. — דאָס זענען געווען די מלוכות פון דער יודישער תפילה און בגינה. דאָרטען זענען אויפגעקומען די שטערען פון דער חזנות, חזנות איז דאָרטען געווען דער טיפסטער אויסדרוק פון תפילה. די פרומקייט איז געווען גרויס. נאָך גרעסער איז געווען די עהרליכע כוונה. די חזנים האָבען טאַקע קודם כל גע־דאַוונט מיט אַ געוואַלדיגער התלהבות. צלאל אָדע־סער אָדער ירוחם הקטן, אַז זיי האָבען זיך אַוועק־געשטעלט בײַם עמוד. האָבען זיי די הערצער אָפּ־געקלעגט, ס'איז טאַקע געווען אַ תפילה בלב ונפש. ביז'ן הייניגען טאָג איז עס דער אַלטער זיידעל האָוובער, וועלכער וואוינט אין ניו־יאָרק און ווערט אָנגערופען „דער טאַטע פון די חזנים".

— און פאַרוואָס זעהט מען, אַז די גאָר־גרויסע חזנים זענען אויפגעקומען, נישט אין פוילען, וואו יודען וואוינען זיבענט יאָהרהונדערטער אין קאָמפּאַקטע מאַסען, נאָר זיי זענען אויפגעקומען דווקא אין רוס־לאַנד? איז אין דעם נישט פאַרהאַן אַן אינטערע־סאַנטע סיבה? זאָל עס זיין אַן אײַנפאַכע „צופע־ליגקייט"?

די סיבה דאַרף זיין די, וואָס אין דרום־ און אין מיטעל־רוסלאַנד האָבען יודען געהאַט מעהר אויסצושטעהען פון דעם צאַריסטישען רע־זשים. אין פוילען איז די לאַגע פון די יודען געווען פיל־בעסער. דער דרוק אין רוסלאַנד האָט אַרויס־גערופען בײַ דעם רעליגיעזען יודען אַ טיפערען קרעכץ און אַ שטאַרקערען „אוי". דער יוד, נישט האָבענדיג פאַר וועמען אויסצוגיסען זיינע צרות. מורא האָבענדיג צו רעדען, האָט עס אויסגעדריקט אין תפילה. האָט מען טאַקע אין דאַווענען אַרייַנ־געלייגט דאָס גאַנצע האַרץ און די גאַנצע נשמה. דערפאַר איז דער כאַראַקטער פון די חזנים פון יענער צייט געווען — תפילה. מען האָט אויסגענוצט אַלע שטימען מעגליכקייטען און קאָמפּאָזיציע — צו בעטען, מתפלל זיין מיט התלהבות, מיט התרוממות וואָס מעהר קינסטלער מ'איז געווען, אַלץ שטאַר־קער האָט מען געוואָלט זיך אויפהויבען צו תפילה. ברוך קינצלער און ניסן בלומענטאַל זענען געווען זינגערס פון גרויסען פערנעהם. אָבער זיי האָבען פערווענדעט זייער גאַנצען כוח אויף נגינה, וואָס בײַ יעדען פערז האָט מען געהאַט אין זינען, אַז דער וויכטיגסטער חלק אין חזנ'ס עובדא איז — זיך אויסדריקען בדרך משל, און אַ פערגלייך — דערטרינקען דאָס געזאַנג אין פירוש המילות, אינם זין פון יעדער תפילה די חזנים פון יענער צייט האָבען פאַר זיך שוין געהאַט גרויסע קאָמפּאָזיציעס פון ווערט, סידורים פון צוויי גרויסע מוזיקער פון יודישער ליטורגיע: ווייבטרויב, וועלכער האָט געפיהרט זיין טעטיגקייט אין קעניגסבערג, און שלמה קאַשטען. דאָס זענען געווען קאָמפּאָזיטאָרען מיט קנאַפּע צוויי יאָהרהונדערטער צוריק, אויס־לעדדער. די חזנים פון רוסלאַנד האָבען זיך פאַר זייער דייטשישקייט נישט געשראָקען, נאָר פער־קעהרט, זיי אַריינגענומען אין בגינה־רעפּערטואַר פונקט ווי דעם שפּעטערדיגען סאַלאָמאָן ראָסי. דאָס איז אָבער נישט געווען דער עיקר. דער עיקר פון די חזנים פון דעם ערשטען פעריאָד איז געווען — רעטשיטאַטיוו, דער סאָלאָ פאַר'ן חזן. אַלע חזנים פון דעם ערשטען פעריאָד, זענען געווען פרוכטבאַרע און בערייכערענדיגע קאָמפּאָזיטאָרען גלייכצייטיג מיט זייער חזנות־טעטיגקייט, אַזוי צלאל אָדעסער, ווי ירוחם הקטן, ווי דער וואונדערבאַרער ניסי בעל־זער. ניסן בלומענטאַל, פּיצע אבראַם, און די לעצ־טע פון דעם פעריאָד, ברוך קינצלער און זיידעל ראָווענער, אָבער, דאָס כאַראַקטעריסטישע פון דער צייט איז געווען — דער רעטשיטאַטיוו, דאָס, וואָס דער חזן האָט אַליין געזונגען, מתפלל־געווען, ווי עס געהערט צו זיין.

(ענדע מאָרגען).

די פינף מדרגות פון דער ערענטליכער פרוי

פון אַנאַטאָל פראַנס

ברודער זשאַן שאוואריי, אַ קאַפּוצינער. בעגע־גענדיג אַמאָל מיין ליבען מייסטער. דעם אַבבע קוואַניאַר, אין קלויסטער פון די פרומע. האָט ער זיך מיט איהם געטיילט מכּוח דעם ברודער אַליוויער מאַיאַר. וועמענס ביטערענדיגע דרש'ות ער האָט גע־האַט געלייענט.

— עס זענען פאַרהאַן וואוילע ערטער אין די דרשות, זאָגט דער קאַפּוצינער, אַ שטייגער. דאָס דאָזיגע פון די פינף דאַמען מיט דער פערמיטלערין... איהר פערשטעהט דאָך, אַז ברודער אַליוויער, וועל־כער האָט געלעבט אין די צייטען פון לואי דעם 11־טען און פון וועמענס שפּראַך ס'פיהלט זיך די האַרטקייט פון דער צייט. בענוצט אַן אַנדער וואָרט. אָבער אונזער יאָהרהונדערט פערלאַנגט מען זאָל זיין העפליך און אָנשטענדיג אין די אויסדרוקען. דערפאַר בענוץ איך דאָס וואָרט „פערמיטלערין".

מיין גוטער מייסטער האָט געענטפערט:

— איהר ווילט אַוודאי בעצייכענען דערמיט אַ פרוי, וועלכע פערמיטעלט אין בעציהונגען פון לי־בע? די גוטע פרויען טוען זעהר גוטע זאַכען, אַנ־עבירה נאָר, וואָס זיי מאַכען עס פאַר געלט; ווייל דעריבער גלויבט מען נישט אין זייער גוטער כוונה. אויב איהר ווילט, השב'ער פאַטער, רופט אייערע־די אַפּאַראַטאַרישע. עס איז חנ'עוודיג. ב

— ביטע, הער אבבע, האָט אָפּגעענטפערט ברודער זשאַן שאַוואַרין. די אַפּאַראַטאַרישע איז אָבער נישט מיינע. זי איז דעם ברודער אַליוויערס. ער דערצעהלט אַזוי:

— צו איינער אַז.... אַפּאַראַטאַרישע איז אַמאָל געקומען אַ קאַוואַליער. און איהר פּערטרויעט אַ רינגעל.

— „עס איז פון ריינעם גאָלד, זאָגט ער צו איהר, און מיט אַ ראַזעווע רובין אײַנגעפאַסט. אויב איהר קענט עפּעס אָנשטענדיגע, דאַמען, געהט צו יענער, וועלכע איז אַמשעהנסטען געבויעט, זאָגט איהר, אַז זי בעקומט דעם רינג, אויב זי וועט וועלען קומען צו מיר פערברענגען".

די אַפּאַראַטאַרישע האָט געקענט פינף דאַמען פון גרויס שעהנקייט, וועלכע זי האָט בעמערקט אין קלויסטער בײַם גאָטעס־דינסט, איינע איז געווען אַ פיקאַרדערין, איינע אַ פּאָאַטווינערין, איינע אַ טור־ראַנזשעל, איינע אַ ליאָנערין, און איינע אַ פּאַרי־זערין. האָט זי אָנגעקלאַפּט צום ערשטען בײַ דער פיקאַרדערין. אַ דינסט האָט געעפענט די טיר, די דאַמע האָט אָבער אָפּגעזאָגט צו רעדען מיט דער געקומענער...

די דאַמע איז געווען אָנשטענדיג.

איז די אַפּאַראַטאַרישע אַוועקגעגאַנגען צו דער דאַמע פון פּאָאוטיער און זיך משתדל געווען פאַר'ן שעהנעם קאַוואַליער. די דאַמע האָט געענטפערט:

— זייט אַזוי גוט, און גיט איבער דעם, וואָס האָט אייך געשיקט, אַז ער האָט געהאַט אַ טעות אין אַדרעס. איך בין נישט יענע פרוי, וואָס ער מיינט.

די דאָזיגע פרוי איז אָנשטענדיג; זי איז אָבער ווענציגער ווי די ערשטע, ווייל זי האָט גע־וואָלט זיך ווייזען פאַר מעהר.

איז די אַפּאַראַטאַרישע אַוועקגעגאַנגען צו דער דאַמע פון טור און איהר געוויזען דעם רינג.

— עס איז זעהר אַ שעהנער רינג, זאָגט די טוראַנזשאַלערין.

— ער קען זיין אייערער. אויב איהר ווילט.

— איך וויל איהם נישט מיט דעם פּריז, וואָס איהר שטעלט. מיין מאַן וואָלט מיך געקענט טייטען, עס וואָלט איהם פערשאַפט יסורים, און ער האָט עס נישט פערדינט.

די טוראַנזשעלערין איז אַנ'אָפּטע אין איהר געדאַנק.

די אַפּאַראַטאַריז איז אַוועקגעגאַנגען צו דער דאַמע פון ליאָן, וועלכע האָט אויסגעשריגען:

— אַך, מיין ליבע אַלטיטשקע, מיין מאַן איז אַזוי אייפערזיכטיג ער וואָלט מיר גיכער אָפּגעשני־טען די נאָז איידער מיך לאָזען פערדינען אָט דעם שעהנעם רינג.

אָט די ליאָנערין איז גאָרנישט ווערט.

די אַפּאַראַטאָרשע איז אַוועקגעגאַנגען צו דער פּאַריזערין. דאָס איז געווען אַ בייז בושה'ניצע, זי האָט געענטפערט חוצפה'דיג:

— מיין מאַן געהט אַוועק מיטוואָך אין ווייַנ־גאָרטען. זאָגט יענעם, וואָס האָט אייך געשיקט, אַז מיטוואָך וועל איך קומען.

אָט דאָס זענען די פינף שטאַפּלען פון דער פרוי. לויט דער מיינונג פון ברודער אַליוויער, וואָס מיינט איהר דערצו?

דערויף האָט מיין מייסטער געענטפערט:

— איך בין נישט קיין בקי אין די זאַכען, אָבער מיר דאַכט זיך, אַז די ליאָנערין איז ווענציגער ווערט ווי די פּאַריזערין.

דערויף האָט דער קאַפּוצינער געענטפערט:

— איך קען נישט מסכים זיין, חשוב'ער אַבבע ווייל אַ פרוי, וואָס האָט מורא, אַז דער מאַן וועט איהר אָפּשניידען די נאָז, קען נאָר מורא האָבען פאַר'ן גיהנום, אַ גלח קען זי ברענגען צו חרטה און צו תשובה און דאָס איז דאָך דער עיקר. וואָס אָבער קען טון אַ גלח מיט אַ פרוי, וואָס האָט גאָרנישט מורא?

יודיש פאלקס־טעאטער, זגערושער 17 טעל. 193-03
מיט'ן אנטייל פון דער סובּרעטין רעגינא בוימאַן,
אויפטריט פון דעם בעקאַנטען כאַראַקטער־קאָמיקער, וועלכער איז צוריקגעקומען פון אַ טורנעע איבער אויסלאַנד משה מאַכאַראָווסקי.
היינט, זונטאג, ד. 15־טען, 9 אָוונט — צום 1 מאָל אין פאָלקס־טעאַטער — די פרעהליכע קאָמישע פּיעסע לאַכט אָהן אויפהער / פיל קאָמ. מצבים
פריילין האָפּליא
אין 3 אקטען מיט געזאַנג און טענץ.
מאָנטאג ד. 16־טען, 9 אָוו. פּאָפּולערע פרייזען פון 80 גר. ביז 2.50 זל.
צום ערשטען מאָל אין פאָלקס־טעאַטער די פאָלקס־פּיעסע, וועלכע איז געשפּילט געוואָרען מיט ערפאָלג
געלד, ליבע און שאַנדע
אין 4 אַקטען פון זאַלאַטאַרעווסקי.
ס'נעהמט אנטייל פּרויען: בעזמאַן, בוימאַן, ח. מאַכאַראָווסקא, פאָדערמאַן, ראָזענציווייג. מענער: באַלבירסקי, גוטמאַן, גאָלדבערג, דראַנאָוו, טופּמאַן, נייהויז, מאַכאַראָווסקי, פּאָלאָוסקי, פאָסטעל. טעכנ. לייטער: ק. גוטמאַן. סופלער: וו. נייהויז. אַדמיניסטראַטאָר: נ. גאָלדשטיין.
בעמ.: פאָרשטעל. למובת אינסטיטוציעס און פעריינען ווערען פערקויפט צו צוגענגליכע פרייזען בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון פאָלקס־טעאַטער. — דער זאַל איז גוט בעהייצט.
אין פאָרבערייטונג: „מאַמעס בשמה" און „גאָלדענער הוזאַר"

ליבע און געשעפט

(אַ לאַכעריי־קע)

פון יוסף מאַרשעליק.

מאַמעס פון אונטערגעוואַקסענע טעכטער וועט. גלויב איך, פרעהען צו הערען, אַז מנשה שפּעטאַל, דער פעהיגסטער פון אונזערע דיכטער, איז אויס חתן און צוריק אַ פרייער בחור. פריילין סאַלע פּעק, וועלכער חתן מנשה איז געווען באַלד אַ יאָהר ציים, האָט איהם די טעג, אַזוי צו זאָגען, איינ־געפּאַקט. די בייעס וועגען דעם האָט אויפגעשטו־רעמט אַ וועלט, און אַ סך מענשען וואָלטען וועלען וויסען ווי אַזוי און פאַרוואָס דאָס איז געשעהן.

אויב מ'זאָל גלויבען דעם מיידעל, איז די שולד אינגאַנצען מנשה'ס, ער האָט איהר, זאָגט זי, מיאוס פערראַטען, ער האָט איהר פערזיכערט, אַז דאָס האָט זי, און נאָר זי אַליין, איהם בעגייס־טערט צו שרייבען זיין בעריהמט ליד „דיין עלענ־בויגען". נאָך מעהר: ער האָט איהר געשוואוירען, אַז דער עלענבויגען, וואָס ווערט אין דעם ליד בעזונגען, איז איינער פון איהרע עלענבויגענס. זי האָט איהם געגלויבט, זי האָט איהם געגלויבט, אַפילו דאַן, ווען צו איהר איז דערגאַנגען אַ סלוך, אַז זעכצעהן אַנדערע מיידלעך לעכצען צו זיין די אייגענטימערינס פון דעם עלענבויגען, וואָס ער, מנשה שפּעטאַל, האָט אַזוי הערליך בעזונגען. ערשט ווען עס איז זי דערגאַנגען, אַז דאָס ליד איז געווען געדרוקט מיט זיבעט יאָהר צוריק און געווידמעט אַ מיידעל מיט'ן נאָמען ראָזע.

אונטער אַזעלכע אומשטענדען, זאָגט פריילין פּעק, איז איהר נישט געבליבען קיין אַנדער ברירה, ווי אָפּשיקען פריינד מנשה'ן דעם רינג, וואָס ער האָט איהר געגעבען צו זייער פערלאָבונג, און איהם בעטען, ער זאָל אַזוי גוט זיין נעהמען די לופט, דאָס האָט זי גלייך געטון.

מנשה לייקענט די גאַנצע געשיכטע. די מעשה מיט'ן עלענבויגען איז, זאָגט ער, נישט מעהר ווי אַ פוסטער אויסרייד, און אויב, זאָגט ער, עמי־צער צווייפעלט אין דעם, זאָל ער לעזען דעם בריף, וואָס ער, מנשה, האָט איהר געשריבען, גלייך ווי ער האָט פון איהר ערהאַלטען דעם פריהער־דערמאָהנטען רינג.

דאָ האָט איהר דעם בריף:

„זעהר געעהרטע פריילין פּעק:

„איך האָב ערהאַלטען דעם רינג, און איך פיהל זיך אויסגעפּאַטשט, פערראַטען, פערשטויסען, אָפּגענאַרט — הויפּטזעכליך אָפּגענאַרט. און אָט פאַר וואָס.

„איהר וועט זיך ערינערען, אַז אין דעם רינג, וואָס איך האָב געגעבען צו אונזער פערלאָ־בונג, איז געווען אײַנגעפאַסט אַ דיאַמאַנט. דאָס איז אַ קלייניגקייט, וועגען וועלכער איך וואָלט אייך איצט נישט געגעדזשעט, ווען איז דעם רינג, וואָס איהר האָט מיר נאָר וואָס אָפּגעשיקט, זאָל נישט זיצען אַ, זאָלט איהר מיר מוחל זיין, אַ פּראָסט שטיקעל גלאָז.

„זייט וויסען, פריילין פּעק, אַז די פינף מייד־לעך, וואָס האָבען דעם דאָזיגען רינג געטראָגען פאַר אייך, וועלען זיין עדות, אַז דער שטיין, וואָס איז אין איהם געזעסען, איז געווען אַ דיאַמאַנט. איך האָב נאָך אַן עדות. איהר געדענקט דאָך מסתמא אַז ווען כ'האָב אייך געגעבען דעם רינג איז דער־בײַ געשטאַנען מיין פעטער ירוחם, דער וואָס האָט נישט פאַר אייך געדאַכט, אַ גוליע. איך האָט מסתמא געוואונדערט צו וואָס איך האָב איהם דער־מאָלט מיטגעבראַכט, ווייל, אַז כ'וועל זיך אַליין מיט אייך נישט קענען אויספּראַווען, האָב איך דאָך נאָך דעמאָלט נישט געקענט האָבען געוואוסט. אַז איהר דאַרפט האָבען נישט איין בחור, וואָס זאָל אייך ליבען, נאָר אַ גאַנצען קאָמיטעט, בין איך דאָך דערגאַנגען ערשט אַ סך שפּעטער. אָבער איצט וועט איהר שוין, האָף איך, פערשטעהן צו וואָס איך האָב מיר דעמאָלט מיטגעבראַכט דעם פעטער ירוחם מיט דער גוליע, נאָר פּשוט; איך האָב גע־וואָלט האָבען אַנ'עדות, אַז איך גיב אייך אַ דיאַ־מאַנט־רינג. נאָך מיינע עפּשע פינף ערפאַהרונגען מיט מיידלעך האָב איך בעשלאָסען מעהר נישט צו געהן אויף בלינד... פערשטעהט איהר מיך?

„מיין דיאַמאַנט וועט איהר מיר דעריבער מוז־זען אָפּגעבען — נישט מיט גוטען, איז מיט בייזען, איהר דאַרפט זיך אָבער דערמיט נישט אײַלען. איהר קענט איהם דערווייל האַלטען בײַ זיך. עס קען נאָך זיין, אַז איהר זאָלט איהם אַי נישט דאַרפען אָפּגעבען, אַי נאָך פערדינען דערבײַ אַ שעהנע פאָר דאָלאַר.

„לאָמ'ר רעדען געשעפטליך:

„ווי איהר פערשטעהט שוין מסתמא אַליין, וועל איך דעם דיאַמאַנט מעהר נישט דאַרפען. מיין בייעע כלה — אויב איך וועל האָבען אַ בייעע כלה — וועט זיך מוזען בעגנוגענען מיט טשאַס־טעס, קינא און ליבע — הויפּטזעכליך מיט ליבע. מיין פעטער ירוחם מיט דער גוליע איז אַנ'אָרימער יוד, און מוז אויפהערען אַרבייטען יעדע פאָר וואָכען, כדי צו זיין אַנ'עדות, ווי איך גיב אַוועק (אויף פּראַקאַט) דיאַמאַנטענע רינגען, איז נישט פאַר זיינע כוחות. ער איז שוין, דאַרפט איהר וויסען, זעקס מאָל געווען אַנ'עדות, גענוג פאַר איהם!

„וואָס־זשע, פרעגט זיך, וועט ווערען פון דעם דיאַמאַנט? מיך וועט דאָך אויסקומען נישט אַנדערש ווי אַרויסלאָזען זיך האַנדלען מיט איהם. ווי־שט פּאַסט דאָס פאַר דיר? און אויב אַפילו עס פּאַסט יאָ, ווי אַזוי קען איך דאָס — איך, אַ דיכטער?

„איך וועל דעריבער בעטען, איהר זאָלט מיך העלפען פטור ווערען פון דעם דיאַמאַנט. אייך וועט דאָס, גלויב איך, אָנקומען זעהר לייכט, און חוץ דעם, ווי שוין געזאָגט, וועט איהר דערבײַ פערדינען אַ שעהנע פאָר דאָלאַר פּראָוויזיע.

„איך מיין אָט וואָס: דער ביישער בחור, וואָס איהר וועט פאַנגען, וועט דאָך אייך אויך מסתמא מוזען געבען אַ דיאַמאַנט, טאָ פאַרוואָס זאָלט איהר נישט זעהן, אַז ער זאָל אָפּקויפען מיינעם? אי ער וועט כאַפּען אַ מציאה, אי איך וועל פטור ווערען פון אַ צרה, אי איהר וועט האָבען אַ פיינעם שטיין און נאָך פערדינען דערבײַ אַ פאָר דאָלאַר אויך. וואָס קען נאָך, דאַכט זיך, זיין בעסער?

„איך האָב אייך געגעבען גענוג צו פרעסען, און אייך געווידמעט גענוג לידער, כדי צו פערדינען בײַ אייך אַ שטיקעל טובה. און אויב דאָס אַלעס, וואָס איך האָב פאַר אייך געטון, איז אייך קנאַפּ, קען איך אייך בעראַטען אַ קונה אויף דעם דיאַמאַנט אויך.

„איך האָב אַזאַ איינעם, איז ער ווי אָנגעמאָס־טען פאַר אייך, ער איז אַזאַ אידיאָט, אַז איהם וועט איהר אַפילו קיין גלעזעל אָנשטאָט דעם דיאַ־מאַנט אויך נישט דאַרפען אָפּשיקען. איהם וועט איהר קענען בעהמען פאַר'ן קאַרק און אַרויסוואַר־פען. ער וועט מוזען שווייגען. און טאָמער וועט ער פּרובען מאַכען פוילע שטיק, קענט איהר איהם גלייך לאָזען אַרעסטירען, ווייל ער האָט אין סאַר־נאָוו אַ ווייב מיט פיר קינדער.

„איך ערוואַרט צו הערען, אַז איהר זענט בע־רייט צו מאַכען ס'געשעפט און פערבלייב אייער ערגעבענסטער,

מנשה שפּעטאַל".

ניי׳ער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

ניי׳ער פאלקסבלאט

זונטאג 15 כו אדר תרצ״א

מערץ
זון-אויפגאנג 6 01
זון-אונטערגאנג 5.29

גלייט-בריף, באנקראטען, ארעסטען, רעגולאציעס

טעגליכע כראניק פון האנדעלס-געריכט

פינקוס כ׳שאנאוויטש אינהאבער פון דער פירמע „טעקסטורא״ (פאמארסקא 49) איז ערקלערט געווארען פאר באנקראט. עטליכע מאל האט דאס געריכט אפגעווארפען זיינע ווענדונגען וועגען א גלייט-בריף. איצט האט די פרוי דעם קרעדיטאר „גאליציאנער פאפיר פאבריק״ ארויסגעגעבען א היפאטעקאר׳שע פערזיכערונג אויף איהר הויז אין פוידען. דאס געריכט האט איהם ערטיילט א גלייט בריף אויף 2 חדשים.

* * *

אפרים לייזער קעניג וואגען געשעפט (זשעראמסקי 32) איז ערקלערט געווארען פאר באנקראט קעניג האט בשעתו זיך פערפליכטעט צו פערזיכערען זיינע חובות מיט א קוויציע-אקט אויף זיין הויז אבער דעם אקט אין היפאטעק נישט אריינגעטראגען און דערווייל פערקויפט דאס הויז דער פירמע „עמיל עיזערט און בר. שווייקערט״ און די צווייטע העלפט זיינע קינדער. דאס געריכט האט איהם ערקלערט פאר באנקראט און בעשלאסען צו ארעסטירען.

* * *

דאס געריכט האט ערקלערט פאר באנקראט קאזשמערזש קאשיבסקי (זגערזשער 84) און בעשטימט דעם באנקראטירטען אונטער פאליציי-אויפזיכט.

* * *

גוסטאוו ערנסט רעסטעל (פעטריק. 84) האט אין מאי בעקומען א פראלאנגאציע פון די צאהלונגען אויף 3 חדשים, ווען די לאגע אין דער פירמע האט זיך נישט געבעסערט, האט זיך די פירמע געווענדעט וועגען אן ערלויבניש צו רעגולירען מיט די קרעדיטארען אויף 50 פראצ. צאהלבאר אין 2 יאהר. די קרעדיטארען האבען דעם פארשלאג אנגענומען.

דאס געריכט האט דעם אפמאך בעשטעטיגט.

נישט געלונגענער אנפאל אויף א געלט בריף-טרעגער

די אנפאלער שילער פון האנדעלס-שולע זענען ארעסטירט

(א) די אויספארשונגס פאליציי האט בעקומען א פערטרויליכע ידיעה, אז ס׳ווערט געפלאנט אן אנפאל אויף א געלד-בריף-טרעגער. די אויספארשונגס פאליציי האט דריבער ארויסגעשיקט כמעט אלע אגענטען אז זיי זאלען אבסערווירען די בריף טרעגער.

ארום 9 א זייגער אינדערפריה זענען אייניגע אגענטען ספעציעל נאכגעגאנגען דעם בריף טרעגער מיכאלסקי וואס געהט אריין אין הויף אויף פעטריקאווער 33, ווייל דער הויף האט א צווייטען אויסגאנג אויף זאכאדניא 66. דער בריף טרעגער האט בעזוכט עטליכע פירמעס און ווען ער איז געווען אין טייל הויף, וואס געהט ארויס אויף זאכאדניא, זענען איהם בעפאלען 2 אומבעקאנטע פון וועלכע איינער האט געהאלטען א רעוואלווער און דער צווייטער א האמער און זאבען געוואלט בערויבען מיכאלסקין. דא זענען ארויסגעלאפען די בעאמטע פון דער געהיים פאליציי און האבען פערהאלטען די אנפאלער.

ווי ס׳האט זיך ארויסגעשטעלט זענען עס צוויי שילער וועלכע האבען געענדיגט די האנדעלס שולע אויף קילינסקע 109 — זיגמונט גווידאלא 19 י. אלט פון אגראדאווע 66 און הענריק ליטאסלאווסקי 19 י. אלט פון זשעראמסקי 11.

בעת דער אויספארשונג האבען זיי ערקלערט, אז זיי האבען שוין לאנג געפלאנט דעם אנפאל און אויסגעקליבען א שטדיגען טאג ווייל געווענליך איז דעם טאג א קלענערע בעוועגונג אין גאס, בפרט אין דעם דורכגאנגס-הויף. די אויספארשונג פיהרט דער אויבער קאמיסאר נייער, ביידע אנפאלער זענען ארעסטירט.

געזאמעלט נדבות פאר נישט עקסיסטירענדען „עץ חיים״

דערווייל רוהען זיי זיך אפ אין טורמע אויף קאפערניקע-גאס

(2) אין 1927 י. האט א לאדזער זינדערמאן געגרינדעט א חדר עץ חיים — עץ דעת, דער חדר האט זיך געפונען אויף ציגעל גאס 59, אלס מלמד איז דארט געווען אנגאזשירט דער 70 יאהריגער מרדכי אושעגאווסקי פו זאכאדניא 54, אלס איבקאסענטען איז אנגאזשירט געווארען א געוויסע איטע רויזע שעפלער פון אנדזשעיעוו, וועלכע האט פאר איבקאסע בעקומען פראוויזיע.

דער חדר האט עקזיסטירט א יאהר און איז ליקווידירט געווארען, אבער אנזשעגאווסקי מיט פרל. שעפלער האבען ווייטער געזאמעלט נדבות פאר׳ן חדר וואס האט שוין נישט עקזיסטירט. די שעפלער האט נאך זיך גענומען צו הילף איהרס א חברטע ביילע האפטיארזש. מיט עטליכע טעג צוריק איז ביילע האפטיאזש אריינגעקומען אין דער פירמע „טשענסטאכאוויען״ און פערלאנגט א נדבה. דארט האט מען נאכגעזעהען די לעגיטימאציעס און ווען מ׳האט פעסטגעשטעלט, אז די פאפירען און די רשימות זענען נישט אין ארדנונג האט מען די האפטיאזש ארעסטירט. בעת דער אויספארשונג האט זי ארויסגעגעבען איהרע שותפים און איצט זיצען אלע דריי אין טורמע אויף קאפערניק און ווארטען אויפ׳ן פראצעס, וואס וועט בקרוב פארקומען.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) יאנקעלעוויטש, (אלטער מארק 9). שטעקעל, (לימאנאווסקי 37). גלוכאווסקי, (נארוטאוויטש 4). האמבורג, (גלובנא 50). פאוולאווסקי, (פעטריקאווער 307), פיאטראווסקי, (פאמארסקא 91).

ארעסטירט א „כראביא״

(—) פאליציי האט ארעסטירט דעם 38-יעהריגען אסקאר ברענשקי, וועלכער האט פערקויפט פאלשע ברילאנטען און זיך פארגעשטעלט אלס כראביא דוביבאוויטש.

עס איז אויך ארעסטירט געווארען זיין שותף הוגא הענטשקע.

קרוב 3 טויזענט דעקלאראציעס

ביז איצט איינגעפלאסען אין דער יודישער קהלה

די דעקלאראציעס פון די יודישע וועהלער, וועלכע צאהלען נישט קיין קהלה-קאסט און ווילען בעניצען פון זייערע וואהל-רעכט צו דער קהלה אין לאדז פליסען איין זעהר לאנגזאם. קיין נייע דעקלאראציעס ווערען ווי בעוואוסט נישט אנגענומען. די קאמיסאריאטען זענען צום בעשטימטען טערמין נישט פערטיג געווארען מיט׳ן בעשטעטיגען די דעקלאראציעס און דער שטעטישער סטאראסטווע האט פעראדנעט, אז די פאליציי-קאמיסאריאטען זאלען די דעקלאראציעס איבערשיקען דירעקט אין דער קהלה. ביז איצט האט די קהלה בעקומען פון איין קאמיסאריאט 1700 דעקלאראציעס, פון א צווייטען 800 אזוי אז ביז איצט זענען איינגעפלאסען אנ׳ערך 3000 בעשטעטיגטע דעקלאראציעס. די קאמיסאריאטען קענען די דעקלאראציעס איבערשיקען אין דער קהלה ביז׳ן 22 – 23 ה. ח.

פון קיין פריוואט פערזאנען נעמט די קהלה נישט אן קיין דעקלאראציעס, ווען זיי זענען אפילו בעשטעטיגט דורכ׳ן פאליציי-קאמיסאריאט. פערזאנען וועלכע האבען אזעלכע דעקלאראציעס אנגעגעבען אין פאליציי-קאמיסאריאט אדער דורך דעם זשאנצע צו בעשטעטיגען דארפען די דעקלאראציעס נישט אפנעמען פון פאליציי-קאמיסאריאט.

פ. ק. או. 2 זיך איבערציגען אויף פיעטריקאווער 101

די פ. ק. או. 2 וועלכע האט זיך ביז איצט געפונען אינ׳ם לאקאל אויף יעזשגא 2 טראגט זיך איצט אריבער אויף פעטריקאווער 101. צוליב דעם וועט די פ. ק. או. אין די טעג פון 16, 17. און 18. נישט זיין טעטיג.

לאדזער יודישער קאמעראל-טעאטער
ניי׳ער „ארט״

אין ווייסען זאל „מאנטיפעל״ זאכאדניא 43.
קינסטלערישער לייטער: מ. בראדערזאן.

היינט, זונטאג — 2 פארשטעלונגען אנהויב 7.45 און 9.45 אין אווענד
א. נ. „יום-טוב אינדערוואכן״
אין 2 טיילען, 12 נומערן

אין פראגראם:
1) געטריישע ליבע; 2) שאניאלא; 3) פריה-לינג; 4) קאטארינקע; 5) א תפלה; 6) בלאטע יאסען; 7) שטעלע בעלי-מלאכות; 8) הינטער די קוליסען; 9) פראים סמים און סיירי קנעפל; 10) מאנאלאג; 11) אויף דער גאלעריע; 12) ס׳גייט שוין ווערען גוט.

טעקסטען: משה בראדערזאן, משה נאדיר, און מ. נאדעלמאן.
מוזיק: ה. רובין און א. בייגעלמאן.
דעקאראציעס און קאסטיומען: י. ברוינער.
טענץ און פלאסטיק: ז. קרושובנא און מ. עלפערן.
רעזשי: דזשיגאן—שומאכער.
מוזיק-דירעקטאר—ה. רובין. פאטא: — ה. מראקס
קאנפערענסיער — דור קאזאנאווער.
ליכט-עפעקטען: יערא. בינע-אינספעקטאר: מ. קאן.

אנסאמבל לויט א.ב. פרויען: זיסעלע גירל, מרים דזשלסקא, לאלא זילבערמאן, שיינע מרים, משע פעטערמאן. מענער: ח. אלטמאן, שמואל גאלדשטיין, שמעון דזשיגאן, מאטל קאן, יעקב ריינגלאס, ישראל שומאכער, יוסף שיפער

בילעטען צו בעקומען ביי דער קאסע פון 5 א זייגער נאכט טאג אן.

זאל פילהארמאניע
20 נארוטאוויטשא 20

היינט, זונטאג, ד. 15-טן, 12 בייטאג
פאר קינדער, שול-יוגענד
און דערוואקסענע
פאפולערער קאנצערט פון
נחומ׳ל
עפשטיין
פאר זיין אפפאהרען פון לאדז

פרייזען 75 גר., 1 זל. 1.50, און 2 זל.
בילעטען אין קאסע פון פילהארמאניע.

אכטונג, האנדווערקער!
פון לאדז און פראווינץ

וועלכע האבען נישט די נויטיגע פאפירען, וואס בערעכטיגען אייך לויט׳ן צעכען-געזעץ צו פיהרען א ווארשטאט. קאנט איהר אין אייערע ענינים זיך ווענדען אין בעוואוסטען ביורא

„POLPRAW“
ul. PR. NARUTOWICZA 1
fr. II piętro. Telefon 170 01

ווי איהר וועט ווערען שהרענהאפט און פינקטליך ערלעדיגט.

בעמערקונג: עס ווערען אויך ערלעדיגט ענינים פאר געזעלען פון אלע פאכען.
שפרעכשטונדען פון 4 ביז 7 א זייגער נאכמיטאג.

„VIENPOL“ נור פון דער פירמע
FABRYKA GIĘTYCH MEBLI
„VIENPOL“
Zawadzka 5, tel. 191-20

פערלאנגט ווינער מעבעל
גאראנטירט מיט איהר שטארקייט און דויערהאפטיקייט
צו בעקומען אין אלע מעבעל-געשעפטען
פאבריקס-לאגער אויף זאוואדזקא 5

מעבעל
און אויף די בעסטע בעדינגונגען עמפפעהלט די גרעסטע און רעעלסטע פירמע אין לאדז
◆ קומט און איבערציגט אייך! ◆

אויפ׳ן פאר יום-טוב׳דיגען סעזאן
איז די פירמע פערזעהען מיט א גרויסען אויסוואהל פון:
שלאף-צימער, עס-צימער, קינדער-צימער
קאמפלעטע איינריכטונג, ווי אויך איינצעלנע שטיק
א. או. וו.
מעבעל
צוליב׳ן קריזיס זענען די פרייזן רעדוצירט אויף 50%
MARKOWICZ i NASIELSKI PIOTRKOWSKA 6
TELEFON 149-71
פאבריק: Południowa 10

קמח חיטים כשר לפסח!

מן החיטים המובחרים תחת השגחה של הראבינאט דפה

דערמיט מאכען מיר בעקאנט, אז אונזער בעריהמטע טעכניש-איינגעארדענטע מיהל גיט ארויס דאס בעסטע און פיינסטע מעהל אויף מצות דערביי מאכען מיר אויפמערקזאם, אז אונזער מיהל איז די **איינציגע אין לאדז** וועלכע דער ראבינאט האט א ספעציעלע השגחה איבער איהר

מיט אכטונג

„MŁYNPOL”

ŁÓDŹ, ZAKĄTNA 47. Tel. 147-40

בעמערקונג: די רעיעלסטע און בעסטע בעהאנדלונג. זאפארטיגע אפליפערונג פון מעהל. די בעקוועמסטע בעדינגונגען און צוגענגליכע פרייזען.

אנ׳ענצעל

שטוב

ווי אויך א שטוב מיט א קוך זוניג מיט אלע בעקוועמליכקייטען פון באלד זיך אריינצוציהען צו ערפאהרען פראנצישקאנער 30 ביים ווירט

קליינהענדלער-פעראיין פון האלעס-און מערק

איז לאדז, אגראדאווא 10.

היינט, זונטאג, דעם 15-טען מערץ ה. י. 4 א זייגער נאכמיטאג קומט פאר אין בערלינער זאל, זאכאדניא 26

די יעהרליכע

אלגעמיינע פערזאמלונג

מיט פאלגענדער טאג-ארדנונג: 1) ערעפנונג, 2) וואהל פון פרעזידיום, 3) טעטיגקייטס-בעריכט פאר 1930, 4) קאסע בעריכט, 5) וואהלען פון א פערוואלטונג און רעוויזיאנס-קאמיסיע, 6) פ״ייע פארשלאגען.

מיטגלידער, פערזעהט אייך מיט איינטריטס-קארטען!

די פערוואלטונג.

א געוועלב

מיט א שטוב, איז פון זאפארט איבערצוגעבען צו ערפאהרען פאנסקא 14 ביי גאלד.

דער יודישער פליישער-פעראיין, פיעטריק. 24

דריקט אויס דעם טיפסטען מיטגעפיהל דער **פאמיליע בליצבלוי** צוליב׳ן טויט פון זייער אונפערגעסליכן פאטער

נחום נ״ע

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

די פערוואלטונג. 1763

וויכטיג פאר

טאמבורירער

עס איז דא צו פערקויפען ביליג 2 קעטעל-מאשינען אין גוטען צושטאנד צו ערפאהרען ביי העכט סאלגא 6.

Dr. med. J. M. BARCINSKI

רענטגען=אינסטיטוט

הייל-בעהאנדלונג פון בייזע געשווילעכצען (ראק) רענטגען און פאטאגראפיעס-דורכלייכטונגען אויפ׳ן ארט און אין די וואוינונגען פון די קראנקע.

אויפנאהמס-שעה׳ן פון 5—8 אוונד.

11. ליסטאפאד 20, טעל. 214-50

אכטונג, זאקען-פאבריקאנטען!!!

איך נעהם אן **אריה לויך**

20-נער און 24-נער שקארפעטען אויף אמעריקאנער מאשינען, ווי אויך רענדער 156-נער אויף קראפט צו קאנקורענץ-פרייזען.

קומט און איבערצייגט אייך!

יאסקאוויטש,

נאוואמיעסקא 29, פראנט, 1.שט.

פון פאלקס-אוניווערזיטעט

ביי דער ציוניסטישער ארגאניזאציע

די הייבטיגע פארלעזונג פון רעד. י. אוגער אויף ד. ט.: „ענגלאנד און ענגלישע פאליטיק” ווערט צוליב טעכנישע סבות אבגעלעגט אויף דעם קומענדיגען זונטאג, דעם 22. ה. ח.

פון די יודישע טעאטערן

„יום=טוב אינדערוואכען” אין „ארט”

דער בייער שפיגעל-פראגראם א. נ. „יום-טוב אינדערוואכען” גייט שוין מיט גרויס ערפאלג די דריטע וואך. דאס פראגראם בעשטעהט פון 12 פולשטענדיגע נייע נומערן.

היינט ווערט געשפילט 2 מאל: 8 און 10 אין אוונד.

פון „פילהארמאניע”-זאל

היינט ווערט ווידערהאלט די קאמעדיע „בעסער, ווי פריהער” מיט ש. קוטנער און פראניע ווינטער, וואס איז נעכטען געשפילט געווארען מיט גרויס ערפאלג.

אין „פאלקס-טעאטער”, זגערזשער 17

ווערט היינט געשפילט די פרייליכע אפערעטע „פריילין האפליא” מיט א רייכען מוזיקאל שען אינהאלט.

ראדיא-פראגראם

זונטאג, ד. 15 מערץ

10,15 טראנסמיסיע פון גאטעסדינסט אין דער פויזענער קאטעדרע. 11,58 צייט-סיגנאל, 12,15 סימפאנישער פריהמארגע. 15,00 וואוכען-קאנצערט פון גראמאפאן פליטע, 15,40 קינדער-פראג אם, 16,10 פאסט קעסטעל — לאדזער קארעספאנדענץ, 16,30 גראמאפאן-פליטע. 16,40 פארלעזונג וועגען פיטיגרילי, 16,55 גראמאפאן פליטען, 17,15 אנגעזעהענע און נוצליכע ידיעות, 17,30 פארלעזונג, 17,45 פאפולערער קאנצערט, 19,00 פערשידענעס. 19,25 פעיעטאן, 19,40 קאמיניקאט פון פאר 100 י׳ה׳. 19,50 לאדזער ספארט קאמוניקאט, 20,00 אידיציע פון קראקא, 20,30 פאפולערער קאנצערט, 21,15 ליטערארישע פערטעל שעה, 21,30 רעטשיטאל אויף א קלאוויר-סינע, 22,00 פעליעטאן, 22,15 לידער אויסגעפיהרט פון סטעפעניא מילער, 22,35 קאמיניקאטע. טאנץ-מוזיק.

מעלדונג

דעם 14. ד. ח. 6 אווענד איז פארגעקומען עגזאמענס פון מעטאל צעך ביים צענטראלען האנדווערקער-פערבאנד פאלודניאווע 4, האבען אויסגעהאלטען די 15 מעטאל מייסטער, ה׳ מ. ערע שטיין, פאמארסקע 87; ח. לעווקאוויטש, צעגעלניאנא 12 א. זילבערשטיין, שקאלנע 7; י. בוב, אננע 4/2; א. וויאנזאווסקי, שקאלנע 9; ה. ל. ראזענצווייג, צעגעלניאנא 50; ב. בלאך, פאלודניאווע 25; הירשין, ווסכאדניא 27; וו. זיכבערבערג, פיעטריקאווער 59; קאפמאן, שוו. יאקיבא 8; א. רעדער, 11 ליסטאפאד 11; האמערמעש, פיעטריקאווער 88; נעלקענבאם, ווסכאדניא 14; באראכאוויטש. דלוגא 8; בראי, קילינסקיעגא 40.

דער צעך פאדערט אויף די מיטגלידער פון צעך ווייטער צו קומען און איינצאהלען דאס די עקזאמענס זאלען פארקומען וואס שנעלער.

1765 די פערוואלטונג.

Dr. med. N. ROZEN

צאהן=כירורג

קראנקהייטען פון דויאנסלעס, גימען, ציהן א.א.וו. ציהן-רעגולירונג, רענטגען-דיאגנאסטיק.

אנדזשעיא 7, טעל. 216-57.

עמפפאנגס-שעהן׳ פון 3—7 נאכם.

א שטענדיגע כשר׳ע קוך

פאר יודישע זעלנער

פרייטאג פארמיטאג האט דער פארזיצער פון דער נאמינירטער יודישע קהלה פערוואלטונג דעפ. מינצבערג קאנפערירט מיט׳ן קאמענדאנט פון לאדז פולקאווניק האבערלינג וועגן שאפען א קוך פאר די יודישע זעלנער. נאכדעם ווי ס׳איז ארומגערעדט געווארען דער ענין איז פארגעקומען א צווייטע קאנפערענץ פון די אנגערופענע פערזאנען מיט׳ן גענעראל אלשענא, לייטער פון דער 10. דיוויזיע. צום סוף פון דער קאנפערענץ האט גענעראל אלשינא ארויסגעגעבען זיין הסכמה אז ס׳זאל אין לאדז געשאפען ווערען א שטענדיגע כשרע קוך פאר די יודישע זעלנער, די פרטים וועלען נאך בעשטימט ווערען, דערווייל האט דער שטאט-קאמענדאנט פולקאווניק האבערלינג פעראורדענט אדורכפיהרען אן׳אנקעטע צווישען די יודישע זעלנער, ווער ס׳וויל געניסען פון דער קוך.

וואהרשיינליך וועט די קוך שוין אנהויבען פונקציאנירען נאך פאר פסח.

שטאטראט אנגענומען דעם בודזשעט

אויפ׳ן יאהר 1931—1932

נאך דעם ווי ס׳איז פערענדיגט געווארען די צווייטע לעזונג איז מען אויף דער דאנע שטאנדיגער זיצונג פון שטאט-ראט צוגעטרעטען צו דער דריטער לעזונג פון בודזשעט. בעת דער דריטער לעזונג האט ראטמ. פראשקער ווידער אמאל בענייט זיינע פארשלאגען וועגען פערגרעסערען די סובסידיעס פאר ארט פון 4500 זל. אויף 6000 זל. פאר דער ת״ת אויף פאמארסקא פון 4,000 אויף 4,500 זל. און פאר ת״ת של הרב מייזעל, דאס מאל האבען זיינע פארשלאגען געהאט מעהר מזל און זיי זענען אנגענומען געווארען, אזוי ארום וועלען די סובסידיעס פאר די דאזיגע אינסטיטוציעס אויף דעם יאהר 1931/32 פערבלייבען נישט געקירצט אין פערגלייך מיט׳ן פערגאנגענעם יאהר.

(מ) דער אנגענומענער שטאטישער בודזשעט אויף 1930/32 וועט היינטיגע וואך איבערגעשיקט ווערען דער וואיעוואדזשאפט אויף צו בעשטעטיגען, אזוי ווי די וואיעוואדזשאפט האט צייט אויף צו בעשטעטיגען 67 טאג, האט דער מאגיסטראט בעשלאסען ארויסצושיקען צום שטאט-ראט מיט א פאר שטאט דערווייל צו ערלויבען איהם מאכען אויסגאבען פאר אפריל און מאי אין דער הויך פון 2 צוועלפטעל פונ׳ם אנגענומענעם בודזשעט.

ארבייטער פראטעסטירען

געגען פראיעקט איינצופיהרען אנ׳אפצאל פאר היילען אין קר.-קאסע

(—) צום קאמיסאר פון דער קראנקען קאסע האט זיך געווענדעט א דעלעגאציע פון פראפ. פעריינען און איהם איבערגעגעבען א פראטעסט, וואס איז אנגענומען געווארען אויף א פערזאמלונג פון פאבריק-דעלעגאטען געגען פראיעקט איינצופיהרען אנ׳אפצאהל פאר היילען זיך אין דער קראנקען-קאסע.

קאמיסאר לאפושאנסקי האט געענטפערט, אז קיין קאנקרעטעס וועגען דערמאנטען פראיעקט האט ער נאך נישט, ער פאהרט קיין ווארשא מאנטאג און וועט וועגען דעם ענין קאנפערירען אין ארבייטס-מיניסטעריום און ערשט דאן וועט ער קאנען געבען אינפארמאציעס.

די דעלעגאציע האט בעשלאסען אפצווארטען ביז דער קאמיסאר וועט צוריקקומען פון ווארשא.

DR. MED.

A. SZPRYNGIER

אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען

נעמט אן אין דער לעטשניצע „צענטראלנא” פיעטריקאווער 62 פון 3—4 נאכמיטאג און אין דער היים

קילינסקיעגא 30, טעל. 222-27

פון 5—7 נאכם.

יודיש טעאטער „פילהארמאניע”, נארוטאוויטשא 20

לייטונג: א. בעזמאן.

בייעס פאר לאדז! בייעס פאר לאדז!

גאסטשפילען פון דער בעקאנטער ארטיסטין פון ווילנער יודישען פאלקס=טעאטער

פראניע ווינטער

(קאסקאדנע פרימאדאנע)

און פון דעם בעקאנטען ארטיסט ליבלינג פון לאדזער פובליקום

שלמה קוטנער

היינט, זונטאג דעם 15-טען מערץ 9 א זייגער אין אווענד פרייזען פון 1 ביז 3 זל. מאנטאג דעם 16-טען 9 אוו. צו פאפולערע פרייזען פון 80 גר. ביז 2,50

ס׳ווערט אויפגעפיהרט די בעוואוסטע שלאגער פיעסע

בעסער ווי פריהער

א קרבן פון א שוועסטער

אפערעטע אין 3 אקטען מיט געזאנג און טענץ פון ז. ליבין.

אין די הויפט-ראלען: „סאניע” — פ. ווינטער, „שמואליק” — ש. קוטנער.

צווישען אנדערע שלאגערס ווערט געזונגען: 1) מיין געליבטער, 2) כ׳קאן פערגעסען יעדען, 3) כ׳קאן די מענער, 4) בעסער ווי פריהער, 5) א חתונה.

אין די פארשטעלונגען בעטייליגען זיך: פרויען: פ. ווינטער, ל. ראזענבערג, ר. לובארטאווסקא נ. סיבירצעווא, ג. ווינשטאק. מענער: ש. קוטנער, ד. האמבורגער, נ. רייכענבערג, ש. בליאכער, א. בלאט, ק. גוטמאן. ארקעסטער אונטער דער לייטונג פון דיר. ל. זעלמאן

בילעטען שוין צו בעקומען אין דער קאסע פון פילהארמאניע.

ניי נעמען פון 17 גאסען

(—) דער מאגיסטראט האט געענדערט די נעמען פון 17 גאסען.

פערשידענעס

(—) די טראמוואי-דירעקציע האט בעשלאסען צו פערקלענערען די טראמוואי-ליניע פון דער זאבאיקאווא גאס.

בעפרייט פון א פאלשע בעשולדיגונג

(—) אין קרייז געריכט איז פארגעקומען דער פראצעס געגען די סוחרים חיים לאנדאו, גדאנסקא 64, מאיר בערגער, קאנטנא 30, משה זינגער, שערפניא 6, יאנקעל הימעלפארב, זשעראמסקי 43, וועלכע זענען בעשולדיגט געווארען אין אויסשטעלען פאלשע וועקסלען און לאזען זיי אין פערקעהר.

אין געריכט האט זיך אבער ארויסגעשטעלט, אז די פאלשע וועקסלען האבען אויסגעשטעלט, יאהן וויסען פון די אונטערגעשריבענע די אפעריסטען פנחס שמולעוויטש, שמעון שטערן און שלמה זינגער, וועלכע זענען ענטלאפען קיין ארגענטינע.

דאס געריכט האט די אנגעקלאגטע בעפרייט.

ארויספאדערונגען פון א״י

עס זענען דערהאלטען געווארען ערלויבנישען אויף צו פאהרען קיין ארץ־ישראל פאר פר, וואגמאן אסתר און שלמה.

די דערמאנטע דארפען זיך ווענדען אין א״י־אמט, צעגעלניאנא 4, וועגען ערלעדיגען די רייזע־פארמאליטעטען.

פעררא׳ס טויט

היינט 11 א זייגער וועט אין „הזמיר” פארקומען א פארלעזונג פונ׳ם בעקאנטען פראלעגענט וויניאווא-דלוגאשעווסקי א. ד. ט. „פעררא׳ס טויט”. פעררא איז געווען א קעמפער פאר דער וועלטליכער שול. אין איז אין שפאניען פערמשפט געווארען צום טויט די פארלעזונג, וועלכע איז געווידמעט דער פראגע וועגען קאמף פאר א וועלטליכע שול פערשפרעכט צו זיין זעהר אינטערעסאנט.

היינט און פאלגענדע טעג!

סימפאניע פון מוזיק, געזאנג און טאנץ! אמתריגער טורם פון שעהנהייט און פראכט!—

דאס איז א פרעכטיגע אויסשטאטונג און אויפטו פון דער רעזשי. ציהרונג פון דער קלאנג-פילם-פראדוקציע

דזשאז-קעניג

אין די הויפט-ראלען:

JOHN BOLLES i JANETTE LOFF

און דער שעפער פון דזשאז

Paul Whitemann

מיט זיין 60-פערזאניגען מוזיק-אנסאמבל

אויסער׳ן פראגראם:

קלאנג=צוגאב און לאנד=אקטואליטעטען.

אנהויב אין נעוועהנליכע טעג 4.30 נאכמיטאג שבת, זונטאג און יום-טוב 12.30 בייטאג

פאפולערע פרייזען.

„KONSUM"

PRZY „WIDZEWSKIEJ MANUFAKTURZE" S.A.

ROKICIŃSKA 54. Dojazd Tramwajami 10 i 16

מענער-העמדער
סאַג, ווייסע — פון 3.98

מענער-העמדער
סאַג, קאָלירטע — פון 4.68

פראק-העמדער — פון 10.90

פיק=העמדער — פון 10.90

קעלנער
דריי-פאַכיגע — פון 0.67

קעלנער
פיר-פאַכיגע, לוקסוסאָווע — פון 1.25

קראוואטען
נייעסטע מוסטערן — פון 1.–

קינדער=אנציגער פון 6.50

מענער=אנציגער פון 52.65

קינדער-פאלטענס
גאַבאַרדין — פון 28.85

מענער-פאלטענס — פון 51.50

דאמען-פאלטענס — פון 44.–

גרויסער אויסוואהל פון
ארבייטס-קליידונג
ארבייטס=אנציגער,
שאפער-אנציגער,
אנציגער פאר מאנטערען,
" שלאסערס,
מאנטלען,
כאלאטען
און קאוואל=שערצען.

OK מיר מאכן ספעציעל אויפמערקזאם דער ג' קונדשאפט OK
אויף אונזערע אויסארבייטונגען פון סארט O.K.

מיר בעזיצען אויף לאגער
א גרויסען אויסוואהל פון סחורות
סעקונדא, בראק און רעשטלעך

גאבעלין=קאפען
נייע מוסטערן — פון 13.50

גאבעלין=קאפען
זיידענע, לעצטע נייהייטען — פון 29.50

ריפס=קאפען
זיידענע — פון 28.00

טיכלעך
ווייסע געזוימטע — 0.35

טיכלעך
קאָלירטע, געזוימטע — 0.47

עלעגאנטע מענער=טיכלעך
נייעסטע מוסטערן, מערעשקעיועס — 1.63

בעטגעוואנד

ציכלעך
געשטיקטע 80 X 100 — פון 4.75

פארפינקעס
צו געשטיקטע קאָלדרעס — פון 12.75

גארדינען

קאלירטע גארדינען
אוי'פן מעטער — פון 1.–

ווייסע גארדינען
אויפ'ן מעטער — פון 1.15

מענער=שיך
דויערהאפטיגע, שווארצער באָקס — פון 24.–

מענער=שיך
לוקסוסאָווע, שווארצער באָקס — פון 32.–

לאקיערקעס — פון 29.–

מענער=שיך
לוקסוסאָווע, ברוין — פון 28.–

אַ חוץ דעם
א גרויסער אויסוואהל פון
דאמען-שיך
צו די פרייזען פון 19.25

העמדער
פאר מיידלעך — פון 1.10

העמדער
פאר דאמען — פון 2.35

נאכט-העמדער
געשטיקטע פאר דאמען — פון 7.20

דאמען=רעפארמען — פון 1.05

דאמען=רעפארמען זיידענע — פון 4.25

טריקא=קאמבינאציעס — פון 4.45

גארסעט-פאסקעס — פון 2.25

אונזער אויפגאבע איז נישט נור צוצושטעלען גוטע נייע שיך, נור אויך צו רעפארירען אלטע.

מיר רעפארירען

שיך געקויפטע סיי ביי אונז, אזוי אויך אַנדערשוואו. אנפערטרויט אונז אייער זארג וועגען אייערע שיך, וועלכע מיר רעפערירען פאַכמעניש. די דורך אונז דערגרייכטע טעכנישע פערפאלקאמונגען גיבען אונז די מעגליכקייט אויסצופיהרען די רעפאַראַטורען גוט און שנעל. קלענערע רעפאַראַטו-רען פיהרען מיר אויס אויפ'ן ארט. גענוסט פון אונזער בעדינונג! גענוסט פון די פערקלענע"טע פרייזען פאַר רעפאַ ראַטורען! מיר פערזיכערן אייך א געוויסענהאַפטע און פאַכמענישע בעדינונג!

מיר רעפארירען:

מענער-זוילען	4.— זל.	לעדערנע מענער-קלעצער	1.50 זל.
דאַמען-זוילען	3.— זל.	דאַמען-גומי-קלעצער	1.00 זל.
קינדער-זוילען	2.50 זל.	לעדערנע דאַמען-קלעצער	1.00 זל.
קינדער-זוילען № 25-28	2.20 זל.	גאַנץ נייע לעדער-קלעצער	2.50 זל.
מענער-גומי-קלעצער	1.50 זל.	נייע האלץ-קלעצער	2.50 זל.

9.90

סארט 1345-03

שווארצע פרונעל-פאַנטאָפעל אויף א האלב-הויכען קלאַץ. אונבע-דינגט נויטיג צו רעגען-שיך.

19.90

סארט 9975-03

אטלאס-פאַנטאָפעל פארבען מיר געניי צום קאָליר פון אייער טואַ-לעטע. טשאלענקעס צום זעלבען פרייז.

19.90

סארט 9715-03

טשאלענקאָ פון שווארצען אָדער ווייסען אטלאס. ליגט שעהן. גיט צו דעם פוס א שלאַנקע ליניע.

24.90

סארט 5405-04

ל קסוס-פאַנטאָפעל פון ערשטקלאַ-סיגען קרעפ-דע-שין, פערפוצט מיט גאָלד און זילבער'ן לעדערל.

29.90

סארט 9805-05

עלעגאַנטער פאַנטאָפעל אויף א הויכן לאַקירטען קלאַץ פון שוואַר-צען באָקס. בעקוועם און עלעגאַנט.

29.90

סארט 9875-57

לאַקירטער פאנטאָפעל אויף א הויך קלעצל. שעהן און א געשיקטער פאסאָן.

Bata

WARSZAWA, Marszałkowska 138.
ŁÓDŹ, Piotrkowska 87.
POZNAŃ, Plac Wolności 8.
BYDGOSZCZ, Plac Teatralny 3.
GRUDZIĄDZ, Główny Rynek 1-2.
TORUŃ, Stary Rynek 36.
INOWROCŁAW, Królowej Jadwigi 31.
WŁOCŁAWEK, 3 Maja 33.
LESZNO, Dworcowa 6.
KALISZ, Marszałka Piłsudskiego 35.
OSTRÓW, Rynek 22.

טארעבקעס

אויפ'ן פריהלינג- און זומער-סעזאָן לויט די נייעסטע פאריזער און ווינער מאָדעלען, עמפפעהלט די

F-ma **R. GRABOWIECKI**

לאדז, פיעטריקאווער 59

טעלעפאן 144-83

FIRMA **„PAW"** w Łodzi komunikuje, że niesolidni kupcy sprzedawali **BIELIZNĘ** obcych znacznie gorszych wyrobów pod znaną z dobroci i kroju marki **„P A W"** za co pociągnęliśmy tych **do odpowiedzialności sądowej.**

Prosimy usilnie przy kupnie uważać na naszą markę fabryczną.

POLSKO-AMERYKAŃSKA FABRYKA WYROBÓW JEDWABNYCH „P A W" w ŁODZI.

Dnia 13 marca zgubiłem w Sądzie Pokoju portfel, zawierający następujące dokumenty:

1) protest wystawca A. Gutman na zlec. J. Dobrecki na zł. 240.— pł. 28/2 — 1931
2) protest wystawca W. Baruch na zlec. Ch. J. Wiślicki na zł. 500.— pł. 25/2 1931 r. w Łodzi
3) protest wystawca M. Szerem na zlec. J. Amster na zł. 300.— pł. 25/XII 1930 r.
4) weksel wystawca I. Braunspiegel na zlec. I. M. Birnbaum na zł. 100.— pł. 15/4—1931 r.
5) weksel wystawca I. Goldring na zlec. D. Goldring na zł. 50.— płatny 13/6 1931 r. w Łodzi
6) kwit inkasowy na zł. 250.— pł. 15/3 1931 r.
7) 2 ćwiartki losu 22 Lot. Państwowej kl. V №№ 31538 i 43920.
8) Gotówkę zł. 390.—

Wyżej wskazane dokumenty unieważniam i proszę uczciwego znalazcę o zwrot takowych za wynagrodzeniem

1756 **I. H. BIRNBAUM,** Łódź, Piłsudskiego 27.

א געוועלב אויף מצות

אויף ווסכאדניאַ 69 איז פון זאָפאָרט איבער-צוגעבען. צו ערפאהרען קיליגסקיעגאָ 39 ביי ס. קאקאשקא.

ווי כ טי ג

פאר נייהערס

פון זיידענע רעפארמען! איך בעזיץ אויף לאַגער קעסטען שטוהל-סחורה, גרויסע קליינע פאסען און גלאַטע סחורה אין דער פאבריק ביי ראזענפעלד לימאנאווסקיעגא 45 (אַלעקסאנדראווסקאַ) טעל. 189 33.

ס'איז נויטיג א קעכין

אין רעסטאָראַן פאלודניאווא 16 פשעדנאוועק.

ארבייטער

צו שקאַרפעטען צו ווינדע-פלאַטין-מאַשי-נען קענען זיך מעלדען זגערזשער 13 וו. 17 פראָנט 2-טער שטאָק.

א טיכטיגער

מאַשין-אזשוריסט

ווי אויך מאַשין-שטיק-רינס ווערען געזוכט. צו מעלדען זיך פיעטרקאָווער 83 לעווינסקי.

פאר 12.50 זל. א וואָך קען מען בעקומען היגיע-נישע און געשמאַקהאַפטע בעקעסטיגונג. א געוועלב אויף מצות מיט א שוי-פענסטער איז איבערצו-געבען. צו אינפאָרמירען זיך פאָמאָרסקא 9 אין וואורשטען-געוועלב.

א טאמבורירער-

אַרבייטער ווערט גע-זוכט. בעפאַרצוגט דער וועלכער בעזיצט א מאַשין צו מעלדען זיך ביי כוואַט, פיעטרקאָווער 92.

קינא-טעאטער

ZACHĘTA

26 זגערזשער 26

הייבט אין פאלגענדע טעג!

מעכטיג מייסטערווערק, רעזשי Strzyżewski אויפ'ן גרונד פון רוסישען ראָמאנס א. נ.:

„טראיקע"

דראַמע פון אנ'איינזאמער נשמה, פערוויגט דורך ליבע, וואָס שפילט זיך אָפּ אויף די ענדלאָזע רוסישע סטעפעס.

אין די הויפטראָלען:

O. Czechowa i H. A. Schlettow

מיט'ן אנטייל פון א גרויסען רוסישען כאָר

געקליבענער אָרקעסטער אונטער דער לייטונג פון ה' סטעפאנסקי

אָנהויב פון די סעאַנסען: אין געוו. טעג 4 נאָכמ. שבת, זונטאָג און יום-טוב — 12 א זייגער בייטאָג. דער זאַל איז גוט בעהייצט.

קלאַנג-פילם-טעאַטער

„MIMOZA"

ul. Kilińskiego 178.

היינט און פאלגענדע טעג!

Lili Damita

אין ערשטען קלאַנג-פילם!

ריטער פון ליבע

אין די איבריגע ראָלען:

WIKTOR Mc LAGLEN, EDMUND LOVE, LEILA KARMELLY

אויסער'ן פראָגראַם: אַ קלאַנג-פילם-צוגאָבע.

נעכסטער פראָגראַם: „Poganin" מיט Ramon Novarro

אָנהויב 5.30, 7.30 און 9.15, שבת, זונטאָג און יום-טוב 3.30 נ"מ

אבאָנאמענטס-פרייז: אין לאדז — 3 זל. א חודש מיט אַפטראָגען א היים; אויף דער פראָווינץ 6 זל. א חודש; אין אויסלאַנד — 8 זל. פער'ן אינהאַלט און טערמינען די אַנאָנסען איז די פערלאַג נישט פעראַנטוואָרטליך. די אַדמיניסטראַציע איז אָפען בייטאָג און ביינאַכט.

אַנאָנסען-פרייז: פאַר'ן טעקסט — 18 גר. פרייטאָג און ערב יו"ט — 24 גר. אין דער זייט 8 שפאלטען. אין טעקסט — 40 — 60 — 4. נאָכ'ן טעקסט — 12 — 18 — 8. פאר א מיליטער-שורה: לעצטער דער שטאָט 50 פראָצ. טייערע. אויסל. 100 פראָצ. טייערע. מעלדונגען — 10 גר. א וואָרט.

Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Zilberberg. Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman

Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.